

ÓBUDAI EGYETEM

**Keleti Károly Gazdasági Kar
Vállalkozásfejlesztés és Infokommunikációs Intézet**

SZAKDOLGOZAT

**ÓE-KGK
2023**

Hallgató neve:
Hallgató törzskönyvi száma:

Koncz Nóra
T003909/FI12904/G

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

Óbudai Egyetem
Keleti Károly Gazdasági Kar
Vállalkozásfejlesztés és Infokommunikációs Intézet

SAKADOLGOZAT FELADATLAP

Hallgató neve: Koncz Nóra

Szakdolgozat száma: [REDACTED]

Törzskönyvi száma: T003909/FI12904/G

Neptun kódja: [REDACTED]

Szak: Gazdálkodási és menedzsment (BA)

Specializáció: Vezetőképző specializáció

A dolgozat címe: Egy vállalkozás vagyoni-, pénzügyi-, és jövedelmi helyzetének elemzése az elmúlt 5 évre, piaci részesedés, árbevétel növelése a tárgyi eszközök maximálisabb, hatékonyabb kihasználása

A dolgozat címe angolul: Analysis of the property, financial and income situation of a company for the past 5 years, increase in market share, sales revenue, maximum and more efficient use of tangible assets

A feladat részletezése:

1. Mutassa be a témával kapcsolatos főbb szakirodalmakat!
2. Mutassa be a vizsgált vállalkozást!
3. Végezze el a vállalkozás vagyoni-, pénzügyi-, és jövedelmi helyzetének elemzését 5 évre vonatkozóan!
4. Fogalmazza meg a kapott eredményekből levonható következtetéseket, javaslatteteleket, tanulságokat!

Intézményi konzulens neve: Földi Péter

A kiadott téma elővülési határideje: 2024. 12. 15.

Beadási határidő: 2023. 12. 15.

A szakdolgozat: Nem titkos.

Kiadva: Budapest, 2023. 10. 31.

[Signature]
Intézetigazgató

A dolgozatot beadásra alkalmasnak találom:

[Signature]

belső konzulens

külső konzulens

HALLGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott Koncz Nóra (Neptunkód: ████████) hallgató kijelentem, hogy a szakdolgozat saját munkám eredménye, a felhasznált szakirodalmat és eszközöket azonosíthatóan közöltem. Az elkészült szakdolgozatban található eredményeket az egyetem és a feladatot kiíró intézmény saját céljára térítés nélkül felhasználhatja, a titkosításra vonatkozó esetleges megkötések mellett.

Budapest, 2023. 12. 20.

hallgató aláírása

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	1
2.	A SZÁMVITELRŐL	3
3.	A BESZÁMOLO	4
3.1.	Számviteli alapelvek	6
4.	KÖNYVVITEL	8
4.1.	A gazdasági társaságokra vonatkozó hatályos szabályokat Magyarországon ...	9
4.2.	Gazdasági társaságok átalakulása, megszűnése	10
4.3.	Konzervgyár tulajdonosainak gazdasági társaságairól általánosságban	11
5.	MÉRLEG ÉS EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE	12
5.1.	Vagyoni helyzet elemzésének mutatószámai	14
5.1.1.	Vagyonhelyzet mutatók	14
5.1.2.	Pénzügyi helyzet elemzésének mutatószámai	16
5.1.3.	Jövedelmezőségi helyzet elemzésének mutatószámai	18
5.1.4.	Pénzügyi helyzet alakulásának vizsgálata, átfogó elemzése	20
6.	PARMEN KONZERVIPARI ZRT. BEMUTATÁSA	22
6.1.	A társaság székhelye Nyírmeggyes bemutatása.....	22
6.2.	A PARMEN Konzervipari Zrt. története	22
7.	A PARMEN KONZERVGYÁR ZRT ELEMZÉSE	25
7.1.	A Parmen Konzervgyár Zrt. vagyoni helyzet elemzése.....	25

7.1.1.	Az eszközök összetételének a vizsgálata	25
7.1.2.	Az források összetételének a vizsgálata.....	29
7.1.3.	A Parmen Konzervgyár Zrt. horizontális mérleg elemzése.....	32
7.2.	A Parmen Konzervgyár Zrt. pénzügyi helyzet elemzése	34
7.2.1.	Adósságállomány vizsgálata.....	35
7.2.2.	Likviditási mutatók vizsgálata	36
7.3.	A Parmen Konzervgyár Zrt. jövedelmi helyzet elemzése.....	37
7.3.1.	Eszközarányos jövedelmezőség vizsgálata.....	39
7.3.2.	A vállalat hatékonyságának elemzése.....	41
8.	KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVALATOK	43
9.	ÖSSZEFOGLALÁS	46
	IRODALOMJEGYZÉK	48
	MELLÉKLETEK.....	I
	TARTALMI KIVONAT.....	X
	SUMMARY	X

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Eszközcsoporthoz megoszlása 2018 és 2022 között (adatok: %)	25. oldal
2. ábra: Tárgyi eszközök megoszlása 2018 és 2022 között (adatok: %)	27. oldal
3. ábra: Forgóeszközök megoszlása 2018 és 2022 között (adatok: %)	28. oldal
4. ábra: Források összetétele 2018 és 2022 között (adatok: %)	29. oldal
5. ábra: A kötelezettségek megoszlásának aránya 2018 és 2022 között (adatok: %)	30. oldal
6. ábra: Szállítói kötelezettségek részaránya 2018 és 2022 között (adatok: %)	31. oldal
7. ábra: Befektetett eszközök fedezettsége 2018 és 2022 között (adatok: %)	32. oldal
8. ábra: Nettó forgótőke 2018 és 2022 között (adatok: ezer forint)	33. oldal
9. ábra: Szállítók fedezettsége 2018 és 2022 között (adatok: %)	33. oldal
10. ábra: Eladósodottsági mutató, és saját tőke aránya 2018 és 2022 között (adatok: %)	35. oldal
11. ábra: Árbevétel arányos jövedelmezőség vizsgálat 2018 és 2022 között (adatok: %)	37. oldal
12. ábra: Tőke-(vagyon) arányos jövedelmezőségi mutatók vizsgálat 2018 és 2022 között (adatok: %)	38. oldal
13. ábra: Eszközarányos jövedelmezőség megoszlás vizsgálat 2018 és 2022 között (adatok: %)	39. oldal

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: A kis- és középvállalkozások besorolása a Kkv. törvény 2004. XXXIV. alapján.....	10.oldal
2. táblázat: A mérleg általános formája.....	12.oldal
3. táblázat: Az eredménykimutatás általános formája.....	13.oldal
4. táblázat: Aktív időbeli elhatárolások az eszközök viszonyításában.....	26.oldal
5. táblázat: Tárgyi eszközök változása időszakonként.....	27.oldal
6. táblázat: Saját tőke elemeinek változása időszakonként.....	30.oldal
7. táblázat: A rövid és a hosszú lejáratú kötelezettségek változása időszakonként.....	31.oldal
8. táblázat: Rövid távú likviditásra vonatkozó mutatók.....	35.oldal
9. táblázat: Élőmunka jövedelmezőségi mutatók.....	38.oldal
10. táblázat: Hatékonysági mutatók.....	40.oldal

1. BEVEZETÉS

Egy gazdasági elemzés legfőbb célja az, hogy megvizsgálja és számszerűleg elemezze azokat az eseményeket, amik befolyásolják a vállalkozás gazdálkodását és a vezetők döntéseinek tervezését, továbbá a fejlesztések termelékenységét és az eredmény növekedését (Ormos, 2018).

Szakedolgozatom témája, egy konkrét vállalkozás vagyoni-, pénzügyi-, és jövedelmezőségi helyzetének vizsgálata 5 évet vizsgálva és elemezve. Dolgozatom megírásának célja, megvizsgálni egy azonos időpontban (beszámolókészítés fordulónapján) alapul vett vállalkozás beszámolóinak adatait, pénzügyi kimutatásait, elemzését, mindig azonos nagyságú időszakot vizsgálva. Úgy gondolom, minden vállalkozásnak rendelkeznie kell egy ilyen komplex összegzéssel, hiszen ezáltal egy teljes képet kapunk az adott társaság gazdasági helyzetéről, adott idő intervallumokban számított és elemzett adatok alapján. A gazdasági elemzés a gazdasági élet szereplői számára adnak információt a vállalkozás helyzetéről, segít a döntéshozatalban, a döntéshozóknak és hitelfelvétel során a hitelt nyújtó pénzintézetnek is információkkal szolgál.

A számviteli törvény célja a hatálya alá tartozó (vállalkozások), év végi beszámoló és könyvvézetési tevékenységének szabályozása. A dolgozatomban, az éves beszámoló részei a mérleg, az eredménykimutatás és a kiegészítő melléklet, amelyek adatait elemeztem különböző mutatószámok számításával, évente és öt év viszonylatában.

Az általam választott társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg, Szatmári részén, Nyírmeggyesen található PARMEN Konzervipari Termelési és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság, amely a régió egyik legnagyobb vállalkozása ebben az iparágban. A zöldség - gyümölcs feldolgozó konzervgyár, mint gyáregység hosszú múltra tekint rendszerváltás előtt már működött a helyi termelőszövetkezetben, majd évek során tulajdonosváltozások sora történt, jelenleg zárt részvénytársaság vagyonát képezi.

Dolgozatomat a szakirodalom áttekintésével kezdem, amelyben szeretnék kitérni az éves beszámoló részeire; mérleg, eredménykimutatás kiegészítő mellékletre. A számviteli politika és számviteli alapelveire, amelyeket az elemzés során figyelembe

vettem. Vizsgálatomban kiemelem a könyvvitelre és a gazdasági társaságokon belül a kis- és közép vállalkozások besorolására, illetve a gazdasági társaságok jogutódlással történő (gazdasági formaváltással) átalakulás és jogutód nélküli megszűnés fajtái, melyek a vizsgált gazdasági egység működésében voltak, melyek következtében a jelenlegi formában működik a konzervgyár. Szeretném bemutatni, a PARMEN Konzervipari Zrt.-t, a megalakulásától napjainkig tartó időszakát, tevékenységi körét. A Zrt. 2018 és 2022. év közötti éves beszámolóinak adatait elemzem és hasonlítom össze, így pontos képet kapunk a vállalat gazdasági helyzetének alakulásáról.

Az elemzés során, amely a dolgozatomban fő fejezetét képezi, a társaság vagyoni helyzetét vizsgálom először. A mérleg adatainak összetételét, az eszközök és források bizonyos tételeinek egymáshoz mért viszonyát, nagyságát mutatja. A mutatószámok változásának értékelésével, pontos képet kapunk a gazdálkodás pillanatnyi helyzetéről az adott vizsgálati időpontban. A pénzügyi helyzet elemzésekor, tájékozódhatunk az eredményekről, problémákról és láthatjuk a vállalat teljesítőképességét. Segítséget nyújt továbbá a vállalat vezetőségének a gazdasági folyamatok és az eredmények megértésében. A pénzügyi elemzéshez viszonyítási számokat számolunk, ezek szintén az éves beszámoló adatai az alapja, melyből kiszámolhatóak a múltban történt gazdasági tevékenységekről adnak információt. Amíg a vagyoni-, és pénzügyi helyzet elemzésekor az éves beszámoló mérlegének adataira támaszkodunk, úgy a jövedelmezőségi helyzet vizsgálatakor elsősorban az eredménykimutatás adatait elemezzük. A jövedelmezőség megmutatja, hogy egységnyi erőforrással mekkora jövedelmet képes a vállalkozás megteremteni, valamint ezzel az elemzési típussal viszonyíthatunk az iparágban szereplő más vállalkozásokhoz.

Végül összefoglalom az elemzés során számított és származtatott adatok alapján a vállalkozás eredményeit, következtetéseimet, megállapításaimat a PARMEN Konzervipari Zrt. vállalkozás vagyoni-, pénzügyi-, és jövedelmi helyzetének elemzésével az elmúlt 5 évre, piaci részesedés, árbevétel növelése a tárgyi eszközök maximálisabb, hatékonyabb kihasználása témában.

2. A SZÁMVITELRŐL

A számvitel nem más, mint a tájékoztatásnak, a közzétételnek, valamint, az információk szolgáltatásának egy speciális eszköze, eszközrendszere. Hogy valójában miről, és kiket, valamint hogyan tájékoztat a számvitel minket választ adunk, akkor már megfogalmazzuk, hogy a számvitelnek valójában mik is a feladatai. A számvitel valójában a gazdálkodók, legfőképp ezen belül a vállalkozások vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről ad számunkra tájékoztatást. A vállalkozások vagyoni, pénzügyi-, és jövedelmi helyzetéről tájékoztatást kívánók körét csoportosíthatjuk. Eszerint beszélünk (1) piaci szereplőkről, (2) hatóságokról, (3) vállalati vezetőkről, valamint (4) alkalmazottakról. A piaci szereplők informálási körébe pedig a tulajdonosok, a hitelezők, a jövőbeni potenciális befektetők továbbá, az üzleti partnerek tartoznak (Ormos, 2018).

Ezek alapján tehát, a számvitel, egy olyan nyilvántartási vagy információs rendszer, amelynek keretében a vállalkozás a tevékenysége ideje alatt bekövetkezett gazdasági eseményeket, egy előre meghatározott rendszerben rögzíti, annak megfigyelését továbbá mérését és a folyamatos feljegyzését ellenőrzés alatt tartja (Boros et al. 2019).

A hatályos szabályozás alapját a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény képezi. A piacgazdaság működéséhez elengedhetetlen, hogy a piac szereplői számára hozzáférhető legyen, és a döntéseik megalapozása érdekében mind a vállalkozók, mind pedig a nem nyereségorientált szervezetek, továbbá az egyéb gazdálkodást folytató szervezetek vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok alakulásáról megfelelő információk álljanak a rendelkezésükre. E törvény olyan számviteli szabályokat rögzít, amelyek összhangban állnak az Európai Közösségnek e jogterületre vonatkozó irányelveivel, figyelemmel vannak a nemzetközi számviteli elvekre, és amelyek alapján megbízható és valós összképet biztosító tájékoztatás nyújtható e törvény hatálya alá tartozók jövedelemtermelő képességéről, vagyonáról, vagyonának alakulásáról, pénzügyi helyzetéről és jövőbeli terveiről (2000. évi C. törvény a számvitelről)

3. A BESZÁMOLÓ

A jogszabályban, szabályzatokban meghatározott hatáskörükben eljárva a gazdálkodó legfőbb irányító (vezető) szervén, ügyvezető szervén és felügyelő testületén belül a tagok együttes kötelezettsége, biztosítani a törvény előírásainak megfelelően a beszámoló, valamint a kapcsolódó üzleti jelentés összeállítása és -közzétételé- nyilvánosságra hozatala (Ormos, 2018).

A beszámoló formái, a számviteli törvény főszabályai szerint:

1. A számviteli törvény szerinti éves nettó árbevétel nagyságától.
2. A mérleg főösszegétől.
3. A foglalkoztatottak létszámától nagyságától függenek (2000. évi C. törvény a számvitelről; Ormos, 2018).

A vállalkozások beszámolási beszámoló készítési kötelezettségének formái:

1. Az éves beszámoló.
2. Az egyszerűsített éves beszámoló.
3. Az összevont (konszolidált éves beszámoló).
4. Az egyszerűsített beszámoló (Ormos, 2018).

Az éves beszámolónál a két egymást követő évben a mérleg fordulónapján az alábbi három mutatóérték közül, kettő meghaladta a megadott határértéket:

1. a számviteli törvény szerinti éves nettó árbevétel az 2400 millió forintot,
2. a mérleg fő összeg az 1200 millió forintot,
3. a tárgyévben az átlagosan foglalkoztatottak száma az 50 főt (Ormos, 2018).

Az éves beszámoló részei a következők:

1. *Mérleg:* A vállalkozás vagyonának összetételét, ezeknek a vagyonelemeknek a finanszírozási forrását egy adott időpontra vonatkozóan elkészített kimutatás. A részei az eszközök és a források. Az *eszközök:* A vállalkozás tulajdonában lévő összes erőforrás, értéke számszerűsíthető, amelyeket a vállalkozási jövedelemszerzés céljára használ fel. A *források:* A vállalkozás rendelkezésére álló erőforrások, finanszírozási struktúra, amelyből az eszközök származnak (Ormos, 2018).

2. *Az eredménykimutatás:* Tárgyévben a vállalkozás által elért adózás és osztalékfizetés utáni eredmény levezetését tartalmazza (Ormos, 2018). Az eredménykimutatás fajtái a *össz költség eljárás:* Az eredménykimutatás összeállítása az üzletévben elszámolt értékesítés nettó árbevételének az eszközök között állományba vett saját teljesítmények értékének az egyéb bevételeknek, valamint az üzletében elszámolt anyagi jellegű ráfordítások személyi jellegű ráfordítások értékcsökkenési leírás és egyéb ráfordítások összegének különbözeteként vezeti le az eredményt. A *forgalmi költség eljárás:* Az eredménykimutatás összeállítása az üzleti évben elszámolt értékesítés nettó árbevételének és az értékesítés közvetlen költségei az értékesítés közvetett költségei különbözetének, valamint az egyéb bevett bevételek és az egyéb ráfordítások különbözetének összevont értékeként vezeti le az eredményt. A *kiegészítő melléklet:* A vállalkozó vagyoni pénzügyi és jövedelmi helyzetének megbízható és valós bemutatásához szükséges, a törvény által előírt adatokat és szöveges magyarázatokat tartalmaz, amelyek mérlegben és az eredménykimutatásban nem olvashatók ki. Az *üzleti jelentés:* Az éves beszámolóban van csak üzleti jelentés melléklete. Az üzleti jelentésnek nincs előírt szerkezeti felépítése és tételes tartalmi előírása, de meg kell felelni a törvényben előírt követelményeknek. Az üzleti jelentésben az éves beszámoló adatainak értékelését úgy kell bemutatni, hogy a tényleges körülményeknek megfelelő képet adjon a vállalkozó vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetéről és üzletmenetéről (Ormos, 2018).

A beszámolási időszak eredményeinek, a mérleget eredménykimutatás kiegészítő melléklet adatainak elemzésén, megállapításain, indoklásain kívül, be kell mutatni a jelen és jövő szempontjából meghatározó jelentőségű témákat és terveket. Az éves beszámoló letétbe helyezésekor, az üzleti jelentésre vonatkozólag benyújtási és közzétételi kötelezettség nincs. Vállalkozás székhelyén, az érdeklődők számára megtekinthetőséget és másolási lehetőséget szükséges biztosítani. *Könyvvizsgálati kötelezettség:* Minden vállalkozó számára számviteli törvény kötelezően előírja a könyvvizsgálatot, de értékhatártól függően felmentést ad a kötelezettség alól. A könyvvizsgálat nem kötelező, ha a vállalkozás nettó árbevétele a megelőző 2 üzleti év átlagában nem haladja meg a háromszázmillió forintot és a megelőző 2 üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak létszáma nem haladta meg az 50 főt. *Könyvvizsgálat célja:* annak megállapítása, hogy megbízható és valós képet ad a vállalkozó vagyoni és pénzügyi helyzetéről a működés eredményéről, a vállalkozó által

az üzleti évről készített beszámoló és a számviteli törvény előírásai szerint, annak megfelelően készült (Bíró et al. 2008).

Az EP és ET2013/34 /EK egységes irányelve, A 2000. évi C. tv. a számvitelről és a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok Keretelvei alapján szükséges elkészíteni. *Könyvvizsgálói jelentés:* A könyvvizsgáló a beszámoló felülvizsgálatának befejezését követően kötelezett arra, hogy véleményét írásba foglalja független könyvvizsgálói jelentés formájában, és azt átadja megbízójának.

Könyvvizsgálói jelentés záradék fajtái:

- hitelesítő záradék (tisza vélemény-elfogadó)
- korlátozott záradék (korlátozó vélemény- függő)
- elutasító záradék (ellen-vélemény elutasító) le (2000. évi. C. törvény a számvitelről).

3.1. Számviteli alapelvek

A magyar számviteli törvényben az alább számviteli alapelveket fektették le (2000. évi. C. törvény a számvitelről, 15-16. §).

Vállalkozás folytatásának elve: A vállalkozás belátható időn belül folytatja a tevékenységét és fenn tudja tartani működését. *Teljesség elve:* a bizonylati elv és fegyelem betartásával az adott üzleti év első napjától a mérleg forduló napjáig, illetve a beszámoló elkészítését megelőzően ismertté vált gazdasági eseményét könyvelni kell. *Valódiság elve:* a bizonylatok hitelessége, valóságnak megfelelő leltárak, értékelési elvek, eljárások megbízhatósága és valódisága biztosított legyen a könyvvezetésben és a beszámolóban. *Óvatosság elve:* nem lehet eredményt kimutatni, ha a bevétel pénzügyi teljesülése bizonytalan, a mérleg fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között, a tárgyidőszakot érintő ismertté vált gazdasági események rögzítése a könyvekben. *Összemérés elve:* A bevételeket, költségeket a keletkezés időszakához kell rögzítenünk a könyvviteli nyilvántartásban. A könyvvezetésben és a számla keretben a költségek, ráfordítások, árbevételek csoportosítása, lehetőséget biztosít az összehasonlíthatóság megvalósítására (Katonáné, 2015).

Tartalom elsődlegessége a gazdasági eseményeket a tényleges, gazdasági tartalmuknak megfelelően kell bemutatni és elszámolni. A továbbiak a kiegészítők elvek: *Egyedi*

értékelés elve: a könyvvezetésben és a beszámolóban az eszközök és a kötelezettségek egyenkénti elszámolását, a leltárak (analitikák) tételes értékelését, a valódiság elvének érvényesítését jelenti. *Bruttó elszámolás elve:* a bevételek – ráfordítások, követelések és kötelezettségek egymással szemben nem számolhatók el, azaz bruttó módon kell kimutatni. *Időbeli elhatárolás elve:* a több üzleti éven átívelő gazdasági eseményeket időarányosan, szétbontva kell elkönyvelni. *Lényegesség elve:* azokra az információkra vonatkoznak, amelyek elhagyása vagy téves bemutatása befolyásolhatja a beszámoló adatait és a felhasználók döntéseit. *Költség – haszon összevetésének elve:* a beszámolóban nyilvánosságra hozott információk hasznossága, álljon arányban az információ előállításának költségeivel (Katonáné, 2015).

Formai alapelvek a következők. *Világosság elve:* a könyvvezetés, számlarend, analitikus nyilvántartások, gazdasági események elszámolása és a beszámoló áttekinthető, érthető, és világos legyen. *Következetesség elve:* beszámoló tartalma és formája a könyvvezetés tekintetében az állandóságot és összehasonlíthatóságot jelenti. *Folytonosság elve:* könyvvezetés, analitikus és főkönyvi elszámolás, értékelési módszerek folytonossága, következetessége, a gazdasági események megszakítás nélküli idősorrendben rögzítése. A beszámoló nyitó mérlegben szereplő adatai az előző évi záró mérleg megfelelő adatsoraival egyezőséget kell mutasson (Katonáné, 2015).

Nem nevesített alapelvek továbbá, a *hasznosíthatóság elve:* a beszámoló adatai olyan adattartalommal és formában álljon az érdekeltek rendelkezésére, hogy segítse az üzleti esemény értékelését. *Semlegesség elve:* (tárgyilagosság elve) szerint az éves beszámoló információinak előítélettől és elfogultságoktól mentesnek kell lennie. *Időszerűség elve:* szerint a könyvvezetés és a beszámoló információi ne indokolatlanul későn álljanak rendelkezésre. *Helytállóság elve:* a beszámoló információi tévedéstől és előítéletektől mentesek legyenek és a döntéstámogatásban, információszolgáltatásban se legyenek félrevezetőek (Katonáné, 2015).

4. KÖNYVVITEL

A könyvvitel a gazdasági eseményekről és az azokban történt változásokról teljeskörűen és folyamatosan begyűjtött információk rendszerezett, naprakész vezetése, amely áttekinthető formában a valóságnak megfelelő és megbízható képet nyújt az adott szervezetről. A könyvvitel a számvitel egy meghatározott része, a gazdasági események bizonylatokon alapuló feldolgozásának rendszere (Katonáné, 2015).

Könyvvitel fajtái az egyszeres és a kettős könyvvitel.

1. Egyszeres könyvvitel

A pénzeszközökről és azok forrásairól, továbbá azokban bekövetkezett változásairól (pénzügyileg realizált eredmény) vezetett nyilvántartás.

- a vevőkkel szembeni követelésről,
- a szállítókkal szembeni tartozásokról (kötelezettségekről),
- beruházásokról, immateriális javakról
- tárgyi eszközökről (Katonáné, 2015).

2. Kettős könyvvitel

Az eszközökről, forrásokról, továbbá gazdasági műveletekről és azokban bekövetkezett változásokról, áttekinthetően, a valóságnak megfelelően, folyamatosan rögzített gazdasági esemény kettős könyvvitel rendszerében a teljesítés elve (gazdaságilag realizált eredmény) alapján vezetett nyilvántartás, függetlenül azoknak a pénzügyi rendezésétől (Katonáné, 2015).

Mindkét könyvviteli nyilvántartásnak zártnak, összefüggő rendszernek kell lenni, biztosítani kell az elszámolás szabályszerűségét, tartalmazni kell az adóelszámolóhoz szükséges (pénzforgalommal kapcsolatos) adatokat (Katonáné, 2015).

A bevétel- nyilvántartás: A gazdasági események közül a pénzügyileg teljesített bevételekről vezetett nyilvántartás. *Számviteli politika:* A számviteli politika a megbízható, valós összkép figyelembevételével a vállalkozás vezetési döntéseit tartalmazza, az adott társaság, hogyan érvényesíti és hajtja végre a törvényi előírásokat, választott módszereket, eszközöket, számviteli alapelveket alkalmaz könyvvezetés és beszámoló összeállítása során. A számviteli politika írásban készül; elkészítéséért, módosításáért a vállalkozó képviselőjére jogosult személy a felelős, alapítást követően,

az alapítástól számított 90 napon belül, módosítás esetén, a módosítástól számított 90 napon belül kell a változás átvezetését elvégezni. *Gazdasági társaságok*: Gazdasági társaságok alapításának célja: közös gazdasági tevékenység folytatása, üzletszerű haszonszerzés céljából. Közhasznú tevékenység, vagy közérdekű feladat ellátásakor a törvény előírhatja, lehetővé teheti gazdasági társaság alapítását nem nyereségszerzésére irányuló tevékenység esetén (Katonáné, 2015).

4.1. A gazdasági társaságokra vonatkozó hatályos szabályokat Magyarországon

Polgárjogi szabályozás, a 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Polgári törvénykönyv tartalmazza a társasági jogra vonatkozó rendelkezéseket.) A Gazdasági jogszabályozás: 2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról.

„E törvény szabályozza Magyarország területén székhellyel rendelkező gazdasági társaságok alapítását, szervezetét és működését, a társaságok alapítóinak, illetve tagjainak (részvényeseinek) jogait, kötelezettségeit, továbbá felelősségét, valamint a gazdasági társaságok formaváltását, egyesülését, szétválását és jogutód nélküli megszűnését.” (2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról 1§.)

2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról (nem profitszerzés céljából alapított társaságok esetében). Cégjog szabályozás: 2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról. További szabályozások: az 1991. évi XLIX. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról, a tőkepiaci szabályozás: 2001. évi CXX. törvény a tőkepiacról, a számviteli szabályozás: 2000. évi C. törvény a számvitelről, valamint a munkajogi szabályozás a 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről.

A Magyarországon működő vállalkozások döntő része a kis- és középvállalkozások csoportjába tartozik. A kkv-k fogalmának meghatározását, támogatását a 2004. évi XXXIV. törvény szabályozza. A jogszabály szerint azon szervezetek sorolhatók ebbe a kategóriába, amelyek:

- létszáma legfeljebb 249 fő,
- éves nettó árbevétele nem éri el az 50 millió eurót,

- mérlegfőösszege nem haladja meg a 43 millió eurót, és az állam vagy az önkormányzati közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedése külön-külön vagy együttesen nem haladja meg a 25%-ot (2004. évi XXXIV. törvény kis- és középvállalkozásokról, fejlesztésük támogatásáról)

Vállalkozás megnevezése	Létszám (fő)	Éves nettó árbevétel (millió EUR)	Mérleg főösszeg (millió EUR)
Mikro vállalkozások	<10	2	2
Kisvállalkozás	<50	10	10
Közép vállalkozás	<250	50	43

1. táblázat: A kis- és középvállalkozások besorolása a Kkv. törvény 2004. XXXIV. alapján

Forrás: 2004. évi XXXIV. törvény alapján saját szerkesztés

4.2. Gazdasági társaságok átalakulása, megszűnése

A gazdasági társaságok átalakulására általában azért kerül sor, mert a tulajdonosok a társaság eredményes működése érdekében, működési formájának megváltoztatása mellett döntenek (Jogutóddal történő megszűnés- formaváltás) (Bíró et al. 2016).

A gazdasági társaságok átalakulásának ezen formáit szabályozzák a hatályos jogszabályok:

1. Egyesülés
 - beolvadás
 - összeolvadás
2. Szétválás
 - kiválás
 - különválás (Bíró et al. 2012).

Jogutód nélküli megszűnés esetén:

- csőd (és) felszámolás
- végelszámolás
- kényszertörlési eljárás (Bíró et al. 2016).

4.3. Konzervgyár tulajdonosainak gazdasági társaságairól általánosságban

Szövetkezet: (szöv.) az alapszabályban meghatározott összegű részjegytőkével alapított, a nyitott tagság és a változó tőke elvei szerint működő, jogi személyiséggel rendelkező szervezet, amelynek célja a tagjai gazdasági, valamint más társadalmi (kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi) szükségletei kielégítésének elősegítése. Önkéntes társuláson alapuló, célja a tagok gazdasági és társadalmi szükségleteinek kielégítésére irányuló tevékenységet végeztése, a tagokat megilletik tagsági és vagyoni jogok. Az alapításhoz legalább 7 alapító tag, vagyoni hozzájárulása, legalább 7 részjegy tőke jegyzése szükséges. Szervezet a közgyűlés, részközgyűlés, küldöttgyűlés, vezető tisztségviselők, igazgatóság, felügyelő bizottság és a könyvvizsgáló, üzletvezetés és képviselő az igazgatóság elnöke (ennek hiányában ügyvezető elnök) (Sztanó et al. 2007).

Korlátolt felelősségű társaság: (Kft.) Olyan gazdaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével (jegyzett tőke) alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben, csak a törzsbetétenek szolgáltatására és a társasági szerződésben esetleg meghatározott egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatására terjed ki. A társaság kötelezettségeiért – ha a törvény másképp nem rendelkezik, a törvényben meghatározott kivételtől eltekintve – a tag nem felel. Célja a tőke és személyegyesítő tevékenység, 1 vagy több tag is lehet, a törzsbétét tagonként min 100e Ft, a vagyoni hozzájárulás törzstőke min. 3 000 000 ezer forintnak megfelelő készpénz vagy apport. Szervezete a taggyűlés, ügyvezető, felügyelő bizottság, könyvvizsgáló (utolsó 2 nem kötelező), üzletvezetés és képviselő az ügyvezető feladata (Sztanó et al. 2007).

Részvénytársaság: (Rt.) olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott számú és névértékű részvényekből álló alaptőkével (jegyzett tőke) alakul, és amelynél a tag (részvényes) kötelezettsége a társasággal szemben a részvény névértékének, vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. Az Rt tartozásaiért a részvényes nem felel kivéve, ha a törvény arról másképp rendelkezik. Az Rt az egyetlen olyan gazdasági társaság, mely jogosult részvény kibocsátására. Alapítható zártkörűen (zrt), illetve nyilvánosan (nyrt) is. Vagyoni hozzájárulás az alaptőke min. 5 millió forint Zrt. készpénzben, vagy apportban. Ügyvezetés az igazgatóság, zártkörűen a vezérigazgató, a Képviselő az igazgatóság, zrt.-nél a vezérigazgató látja el (Sztanó et al. 2007).

5. MÉRLEG ÉS EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE

A mérleg egy olyan kétoldali kimutatási rendszer, amelyben az adott vállalat teljes vagyonát összevontan vizsgálják, egy adott időpontra vonatkozóan továbbá kétféle szempont szerint csoportosítják azt. A vagyon tevékenységben betöltött szerepét tekintve beszélhetünk eszközökről és aktívákról, míg a vagyon eredetének szempontjából pedig forrásokról és passzívokról. Ebből adódik a mérleg két oldala, azaz az eszköz és a forrás oldal. A mérleg a vállalatok éves beszámolójának a kötelező része. Így tehát, minden beszámolási időszak végén köteles a vállalkozás azt elkészíteni. Mérleg elemzés és értékelés kiemelt jelentőségű, feladata a vállalkozás pénzügyi vagyoni jövedelmi helyzetének és abban bekövetkezett változásoknak az elemzése általában ezek megtalálhatóak beszámoló kiegészítő mellékletében és üzleti jelentésben. Célszerű egy állandó mutatószámrendszer kialakítása és az folyamatos alkalmazása, így az időszak záró adatainak bázis adatokhoz való viszonyítás az elemzés módszere, - dolgozatomban is ezt használtam. Másik módszer, ahol egy mérleg terv elkészítését követően a terv adatokhoz viszonyítjuk az adott időszak tény adatait, ekkor a tervhez képest a megvalósítást vizsgáljuk, elemezzük. Mérleg elemzés módszerei az átfogó pénzügyi elemzés, vagy az egyes mérlegtételek részletes elemzése (Siklósi – Veres 2014). A 2. táblázatban láthatjuk, a mérleg általános formáját.

ESZKÖZÖK	FORRÁSOK
A. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK	D. SAJÁT TŐKE
I. Immateriális javak	I. Jegyzett tőke
II. Tárgyi eszközök	II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke
III. Befektetett eszközök	III. Tőketartalék
B. FORGÓESZKÖÖK	IV. Eredménytartalék
I. Készletek	V. Lekötött tartalék
II. Követelések	VI. Értékelésitartalék
III. Értékpapírok	VII. Mérleg szerinti eredmény
IV. Pénzeszközök	E. CÉLTARTALÉKOK
C. AKTÍV IDŐBELI ELHAÁROLÁSOK	F. KÖTELEZETTSÉGEK
	I. Hátrasorolt kötelezettségek
	II. Hosszú lejáratú kötelezettségek
	III. Rövid lejáratú kötelezettségek
	G. PASSZÍV IDŐBELI ELHAÁROLÁSOK
Eszközök összesen	Források összesen

2. táblázat: A mérleg általános formája

Forrás: Siklósi & Veress (2014) alapján saját szerkesztés

A mérlegben szereplő adatok adott időpontban fennálló pénzügyi helyzetet tükröznek, így statikus adatoknak tekinthetők, nem folyamatnak. A gazdasági elemzés során fontos tényező ennek megállapítása, hiszen vállalkozások tevékenysége folyamatokból tevődik össze, melyek értékeléséhez nem elégséges csak az adott időpont vizsgálata, illetve a statikussága miatt könnyebben manipulálhatók a mérleg alapján készített gazdasági mutatók. Az eredménykimutatás célja az, hogy a beszámoló felhasználóinak megfelelő tájékoztatást nyújtson az üzemeltetés sikerességéről, jövedelmi helyzetéről és annak változásairól, valamint a mérlegben szereplő mérleg szerinti eredményre ható tényezőket feltárja, annak keletkezését leírja a forgalmi adatokból. A számviteli értelemben vett ráfordításokat állítja szembe a bevételekkel. Kétféle számítási módja van, az összköltség eljárásos és a forgalmi költség eljárásos módszerrel (Siklósi & Veres, 2014). Az eredménykimutatás általános formáját a 3. táblázaton szemléltetem.

I. Értékesítés nettó árbevétele
II. Aktivált saját teljesítmények értéke
III. Egyéb bevételek
IV. Anyagi jellegű ráfordítások
V. Személyi jellegű ráfordítások
VI. Értéksökkenési leírás
VII. Egyéb ráfordítások
A. ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai
B. PÉZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE
C. SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY
X. Rendkívüli bevételek
XI. Rendkívüli ráfordítások
D. RENDKÍVÜLI EREDMÉNYEK
E. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY
XII. Adófizetési kötelezettség
F. ADÓZOTT EREDMÉNY
XIII. Eredménytartalékigénybevétele osztalékra, részesedésre
XIV. Jóváhagyott osztalék, részesedés
G. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY

3. táblázat: Az eredménykimutatás általános formája

Forrás: Siklósi & Veress (2014) alapján saját szerkesztés

5.1. Vagyoni helyzet elemzésének mutatószámai

“A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetére, az abban bekövetkezett változásokra vonatkozó átfogó elemzés a mérleg – tárgyévi és előző évi - adataira épül. Az eszközök és források adatainak felhasználásával az elemzés történhet: vertikálisan és horizontálisan” (Bíró et al. 2016. p. 50)

Vertikális elemzés: csak az eszköz vagy csak a forrás oldalt vizsgálja. *Horizontális elemzés:* olyan mutatószámokat használunk, amelyek összevetik a mérleg két oldalának bizonyos tételeit (Bíró et al. 2016).

5.1.1. Vagyonhelyzet mutatók

A tartósan befektetett eszközök aránya, megmutatja, hogy a vállalkozás összes eszközéből mekkora hányadot tesznek ki a tartósan befektetett eszközök. A bázismutatóhoz való viszonyítás az arányok elmozdulását mutatja (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Tartósan befektetett eszközök aránya} = \frac{\text{Befektetett eszközök}}{\text{Eszközök összesen}}$$

A forgó eszközök aránya, az összes eszköz között milyen arányt képvisel a rövidtávon befektetett eszközök értéke (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Forgóeszközök aránya} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Eszközök összesen}}$$

A befektetett eszközök fedezettsége, azt mutatja meg, hogy az összes befektetett eszközt milyen arányban finanszírozza a saját tőke (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Befektetett eszközök fedezettsége} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Befektetett eszközök}}$$

A tárgyi eszközök fedezettsége, megmutatja, hogy a befektetett eszközökön belül a tárgyi eszközök finanszírozására a saját tőke milyen mértékben nyújt fedezetet (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Tárgyi eszközök fedezettsége} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Tárgyi eszközök}}$$

A tőkeerősség azt jelzi, hogy a vállalkozás eszközeit milyen arányban finanszírozza a saját tőke (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Tőkeerősség (Saját tőke arány)} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források összesen}}$$

A mérleg forrás oldalának elemzése során fontos kitérni a vállalkozás tőkeáttételére, amely elsősorban a kötelezettségek forráson belüli arányával vizsgálható (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Kötelezettségek aránya} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Források összesen}}$$

Az eszközök fordulatszáma kifejezi, hogy az eszközállomány hányszor térül meg azárbevételben adott idő alatt (év) (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Eszközök fordulatszáma} = \frac{\text{Nettó árbevétel}}{\text{Eszközök összesen}}$$

A tárgyi eszközök hatékonysága, azt mutatja, hogy a vállalkozás mérlegében kimutatott tárgyi eszközök működtetésével mekkora összegű nettó árbevételt ért el, azaz egységnyi tárgyi eszköz működtetésével mekkora összegű árbevétel realizálható (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Tárgyi eszközök fordulatszáma} = \frac{\text{Nettó árbevétel}}{\text{Tárgyi eszközök}}$$

A vállalkozás mérlegében kimutatott tárgyi eszközök használatával mekkora összegű nettó árbevételt ért el a vállalat. Azt jelzi, hogy a készletek hányszor térülnek meg a nettó árbevételben (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Készletek fordulatszáma} = \frac{\text{Nettó árbevétel}}{\text{Átlagos készletek}}$$

A saját tőke fordulatszám megmutatja, hogy az egységnyi lekötött saját tőke mekkora adózott eredményt hoz a vállalkozás számára (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Saját tőke fordulatszáma} = \frac{\text{Nettó árbevétel}}{\text{Saját tőke}}$$

5.1.2. Pénzügyi helyzet elemzésének mutatószámai

A pénzügyi teljesítményt viszonyszámokkal szokás bemutatni. Ezek a viszonyszámok az éves pénzügyi beszámoló adataira támaszkodva számolhatók ki, és a múltbeli gazdasági tevékenységről adnak információt. A pénzügyi helyzet vizsgálatakor két nagy terület van fókuszban. Az egyik a vállalat adósságállományának a vizsgálata, a másik pedig a likviditás, a rövid távú fizetőképesség elemzése. Ezen területek feltérképezése a likviditási, a hatékonysági, a tőkeáttételi, a jövedelmezőségi, a pénzáram alapú és a piaci mutatók segítségével történik (Paár et al. 2021).

A kamatfedezet mutató méri a társaság eladósodottságát, értéke a finanszírozási kockázat mérésére alkalmas (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Kamatfedezet} = \frac{\text{Üzemi tev.eredménye}}{\text{Fizetett kamatok és kjr.}}$$

A vállalkozás hitelképességének megállapítására használják az EBITDA-t.

Számítása:

$$\text{Kamat, adó és értékcs. előtti fedezet (EBITDA fed)} = \frac{\text{Üzemi tev.eredménye} + \text{écs.}}{\text{Fizetett kamatok és kjr.}}$$

A Cash Flow fedezet, *“valamely mérlegben kimutatott eszközhez/kötelezettséghez, áru vagy pénzügyi eszköz jövőbeli leszállításával teljesülő ügylethez, továbbá előre jelzett ügylethez kapcsolódó jövőbeni pénzáramlásokban bekövetkező változás miatt fennálló konkrét és az eredményt befolyásoló kockázat fedezetére szolgáló ügylet”* (Számviteli törvény 3. § (8) bekezdés 10. pont b))

Számítása:

$$\text{Cash Flow fedezet} = \frac{\text{Adózott eredmény} + \text{amortizáció}}{\text{Adózott eredmény} + \text{amortizáció}}$$

Az adósság visszafizető képesség, megmutatja, hogy a vállalat képes-e a felvett hitelt egy éven belül visszafizetni (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Adósság visszafizető képesség} = \frac{\text{Adózott eredmény} + \text{amortizáció}}{\text{Kötelezettségek}}$$

A továbbiakban a likviditási mutatókat fogom megvizsgálni. Ezek a mutatók a vállalkozás rövid lejáratú eszközei és forrásai közötti arányokat vizsgálják. Egy cég likviditása, tulajdonképpen azt mutatja meg, hogy a vállalat időben tud-e fizetni. Ezt mutatja meg a likviditási ráta, a likviditási gyorsráta, a pénzhányad mutató és a kamatfedezetségi mutató. A likviditási ráta egy olyan arányszám, amely a rövid lejáratú kötelezettségek likvid eszközökkel való fedezettségét fejezi ki. Érdemes kiemelni, hogy a forgóeszközökhöz a készletek is hozzátartoznak, amelyeket többnyire időigényesebb mobilizálni. A gyakorlat azt mutatja, hogy egy másik mutatót, a likviditási gyorsrátát is fontos megvizsgálni. Ennek kiszámítása során a készletek értékét elhagyjuk a forgóeszközök közül, mivel a vállalkozásnak ezekre szüksége van tevékenységének folytatásához. A ráta értéke annál jobb, minél magasabb (Paár et al. 2021).

A likviditási mutató I. a vállalkozás fizetőképességét általánosan jellemző mutató, a teljes forgóeszköz állomány együttes összegét viszonyítja a hosszú és rövidlejáratú kötelezettségekhez (Bíró 2016).

Számítása:

$$\text{Likviditási mutató I. (Current ratio)} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

A likviditási mutató II. a forgóeszközök készletek nélküli arányát mutatja a rövid távú kötelezettségekhez, ugyanis a készletek elemei tartalmazhatnak a rövidlejáratú kötelezettségek közvetlen fedezeteként szóba nem vehető összeget (Bíró 2016).

Számítása:

$$\text{Likviditási mutató II. (Quick ratio -gyors ráta)} = \frac{\text{Forgóeszközök} - \text{Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

A likviditási mutató III. esetében, már bevonásra kerülnek a forgatási célú értékpapírok is, hiszen még ezek is olyan eszközelemek, amelyek viszonylag rövid átfutási idővel pénzzé alakíthatók (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Likviditási mutató III} = \frac{\text{Pénzeszk.+értékpapírok}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

A likviditási IV. mutató pedig, a likvid pénzeszközöket viszonyítja a rövid lejáratú kötelezettségekhez.

Számítása:

$$\text{Likviditási mutató IV.} = \frac{\text{Pénzeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

5.1.3. *Jövedelmezőségi helyzet elemzésének mutatószámai*

A jövedelmezőségi mutatók megmutatják, hogy a vállalkozás mennyire hatékonyan tudja felhasználni a rendelkezésére álló erőforrásokat.

Árbevétel arányos jövedelmezőségi mutató, azt mutatja, hogy az adózott eredmény a saját tőke növekedéséhez milyen mértékben képes hozzájárulni (Bíró 2016).

Számítása:

$$\text{Árbevétel arányos üzleti eredménye} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Nettó árbevétel}}$$

Tőkearányos jövedelmezőségi mutató megmutatja, hogy egységnyi lekötött saját tőke mekkora adózott eredményt hoz a vállalkozás számára (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Tőkearányos üzleti eredmény} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Saját tőke}}$$

Az eszköz arányos jövedelmezőségi mutató, a tárgyévi adózott eredményből az eszközök mekkora hányada térül meg.

Számítása:

$$\text{Eszközarányos üzleti eredmény} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Összes eszköz}}$$

A ROE, megmutatja, hogy egységnyi saját tőkére vetítve mekkora jövedelemtermelésre képes az adott vállalat (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Saját-tőke arányos adózott eredmény (ROE)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}}$$

A ROS, azt fejezi ki, hogy 1 egységnyi árbevételen mekkora eredményt ért el, mennyire volt jövedelmező a vállalkozás (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Árbevétel-arányos adózott eredmény (ROS)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Árbevétel}}$$

A ROA vagy az eszközök megtérülése jól jelzi, hogy a vállalat vezetése mennyire hatékonyan használja fel eszközeit nyereségszerzésre. Méri a vállalat jövedelmezőségét vagyonához képest. A ROA felhasználható az azonos iparág hasonló méretű vállalatainak összehasonlítására. Használható a társaság teljesítményének összehasonlítására az időszakok között (Bíró 2016):

Számítása:

$$\text{Eszközarányos adózott eredmény (ROA)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Összes eszköz}}$$

A működő tőke a vállalat rövid távú pénzügyi helyzetét méri. Jelzi, hogy a társaság képes-e forgóeszközeivel teljesíteni az aktuális követelményeket. A működő tőke nagyon hasonló, mint a likviditási mutató. A likviditási mutató a forgóeszközök és a rövid lejáratú céltartalékok aránya. A működő tőke viszont a forgóeszközök és a rövid lejáratú szolgáltatások közötti különbség. A magas működő tőke azt jelzi, hogy a vállalat pénzügyileg stabil növekedési potenciállal rendelkezik.

Számítása:

$$\text{Adózott eredmény/Működő tőke} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Forgóeszköz-rövid lejár.köt.}}$$

5.1.4. Pénzügyi helyzet alakulásának vizsgálata, átfogó elemzése

A hitelfedezettségi mutató, megmutatja, hogy az egy éven belül befolyó pénzüsszegek, mekkora mértékben nyújtanak fedezetet az egy éven belül esedékes kötelezettségekre (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Hitelfedezettségi mutató} = \frac{\text{Követelések}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Az eladósodottság foka, kifejezi, hogy a saját források a kötelezettségek hány százalékát fedezik (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Eladósodottság foka} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Eszközök összesen}}$$

A dinamikus likviditás mutató arra ad választ, hogy a vállalkozás üzemi tevékenységének eredménye milyen mértékben nyújt fedezetet a rövidtávú kötelezettségekre. Jól működő vállalatoknál a mutató érték nagyobb 50%-nál (Paár et al. 2021).

Számítása:

$$\text{Dinamikus likviditás} = \frac{\text{Üzemi tev.eredménye}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettség}}$$

A következő mutatónál, ha mutatóérték alacsony, akkor a ki nem egyenlített szállítói állomány mértékére utal, fizetési problémát jelez (Bíró 2016):

Számítása:

$$\text{Vevő / Szállítói állomány aránya} = \frac{\text{Vevők}}{\text{Szállítók}}$$

A vevők átfutási ideje, azt mutatja, hogy az átlagos vevőállomány hány napi értékesítési árbevételének felel meg (Bíró 2016).

Számítása:

$$\text{Vevők átfutási ideje (napokban)} = \frac{\text{Átlagos vevő állomány}}{\text{Nettó árbevétel}}$$

A szállítók átfutási ideje, a szállítónak történő tartozások nagyságrendjét jelzi napokban (Bíró 2016).

Számítása:

$$\text{Szállítók átfutási ideje (napokban)} = \frac{\text{Átlagos szállítói állomány}}{\text{Anyagjellegű ráfordítások}}$$

6. PARMEN KONZERVIPARI ZRT. BEMUTATÁSA

6.1. A társaság székhelye Nyírmeggyes bemutatása

Nyírmeggyes Szabolcs–Szatmár–Bereg vármegye szatmári részén, a Délkelet-Nyírségben található település. Mindössze 28,79 km² -en helyezkedik el, lakossága a legfrissebb adatok szerint 2472 fő. A község V. István király 1272. augusztus 3-án kelt oklevelében tűnik fel Hetény határjárásánál Medyes néven. Szent László fennmaradt kultusza miatt királyi telepítésűnek vélik a falut. Oklevél 1297-ben említi először, de akkor már kialakult faluként. 1337-ben egy idevaló nemesnek a nevében szerepelt. A 14.-19. századig, több földesúri és nemesi család birtokában is volt a község (Nyírmeggyes, 1272).

A rendszerváltás előtti években Nyírmeggyes aktív keresőképes lakossága a közeli városban Mátészalkán, illetve a Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben dolgozott. A rendszerváltás után Nyírmeggyes község gazdasági élete súlyos válságba került, mivel a Termelőszövetkezet megszűnt, valamint a részei felbomlottak (varroda, kertészet, sertés telep, cipósarok készítő üzem, csirkenevelő telep). A környéken található gyárak, üzemek csődbe mentek, s az ott dolgozókat elbocsátották. A munkanélküliség óriási magasságokba emelkedett. A 90-es évek közepén lassú stabilizálódás, szerény mértékű fejlődés kezdődött. A korábban kizárólag, csak szovjet piacra termelő Konzervgyár piacot váltott, ez által talpon tudott maradni. A Termelő Szövetkezet többi részén történő tulajdonosváltás nem volt sikeres, de a Konzervgyár mai napig működik és fejlődik (Nyírmeggyes, 1272).

PARMEN Konzervipari Zrt. önálló gazdasági társaságként végzi a konzervipari tevékenységét. Ennek a hosszú múltra visszatekintő egységnek a számviteli elemzése képezi a szakdolgozatom témáját. A konzervgyár, mint gyáregységnek az évek során a gazdasági társaságok tulajdonosai, működési formái, formaváltásai, a működése alatt a tulajdonjoga folyamatosan változott az alábbiak szerint.

6.2. A PARMEN Konzervipari Zrt. története

Az általam vizsgált társaság kialakulásának története egészen a rendszerváltás megelőző időszakra nyúlik vissza. A Nyírmeggyes-i Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet

megalakulásától (1951.05.29.-1991.07.03.) többszöri átalakuláson ment keresztül a jelenleg kialakított -részvénytársaság-, mint gazdasági formáig (Parmen).

A falu lakossága megalakította a termelőszövetkezetet, amely kistermelő önkéntes társulása lett. Amennyiben a kistermelők mezőgazdasági tevékenységet végeznek, mezőgazdasági termelőszövetkezetéről beszélünk. A Tsz. fő gazdasági tevékenysége az állattenyésztés (sertés és juh) és növénytermesztés volt. Növénytermesztésben (búza, kukorica, árpa), gyümölcstermesztésben (alma, szőlő, földieper, málna) volt a meghatározó. Mindezek mellett konyhakertéssel is foglalkoztak, ami kedvező lehetőség nyújtott, a helyi lakosság számára, mert a termelvényeket saját boltján keresztül értékesítette a nyírmeggyesiek számára. Ez annyira sikeresen működött, hogy ez alapozta meg a PARMEN konzervgyár létesítésének alapjait. Ezen időszak gazdálkodása eredményes és jövedelmező volt. Az idő előrehaladtával lehetőség nyílt a fent említett melléküzemágak megnyitására. A jövedelmező gazdálkodás pénzügyi lehetőséget nyújtott -saját üzemanyagtöltő állomás létesítéséhez; rába steiger; kombányok; nagy teljesítményű traktorok; egyéb mezőgazdasági gépek; teherautók, személygépkocsi beszerzéséhez. Ebben az időszakban került megépítésre az új tsz központ; irodák, szolgálati lakások építése az agrár szakemberek számára. Sikeresen működtek a megszűnéséig. A régi típusú Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet Nyírmeggyes-A rendszerváltáskor a szövetkezeti tulajdon eladását követően befejezte tevékenységét. Az új tulajdonosok új típusú termelőszövetkezetben folytatták a tevékenységet, mely alatt konzervipari tevékenység is értendő. Petőfi Mezőgazdasági Tsz. átalakult 1991. július és 1997. március között. Rendszerváltás követő időszakban 1992. június 1992. október között csődeljárás is bekövetkezett, amely az adós és a hitelezők között, olyan nem peres eljárás, melynek célja az adós fizetőképességének helyreállítása, működőképességének fenntartása. Egyfajta hozzájárulás a hitelezők részéről, a követeléseik későbbi időpontban történő kiegyenlítéséhez. A hozzájárulás megvalósulása esetén csődegyezségről beszélünk (Parmen).

1991. március és 1999. április közötti időszakban a konzervgyár „MASZOVKER” Magyar-Szovjet Kereskedelmi Kft. H-SU. -A Kft. magyar és szovjet tulajdonosai a konzervgyár termékeit főként a szovjet kisebb részben a magyar piacra értékesítették. A szovjet gazdasági együttműködés lazulásával, majd megszűnésével a veszteséget termelő működéssel, tőkehiánnyal és termék minőség romlása miatt lassan a társaság

csődbe ment. Új befektetők tőkét vontak be a működéshez. Tőkekivonás és a tartozások fejében átadott eszközök vezettek a társaság végleges megszűnéséhez. Felszámolással szűnt meg, ami nem más, mint a fizetéseképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése, a hitelezők követelésének kielégítése a fizetéseképtelenné vált adós felszámolás körébe vont vagyonából. „PARMEN” Kft. (debreceni, majd nyírmeggyesi székhellyel). A tőkebefektetések és tartozások fedezetére, illetve a társaságot megszüntető eljárások során a PARMEN Kft. megszerezte a konzervgyár tulajdonjogát. Ettől az időszaktól többféle konzervipari terméket kezdtek gyártani. Az előállított készterméket kivezették a szovjet piacról, a magyarországi értékesítés mellett elsősorban a német piacra exportáltak. A település és környékén termelt zöldség-, gyümölcsökből, legfőképp a meggyből. Debreceni székhellyel működött a „PARMEN” Zöldség-Gyümölcs Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. Debrecen 1989. december és 2007. február közötti időszakban. Tevékenysége zöldség és gyümölcs felvásárlás volt több helyszínen, több településen fióktelepekkel (Parmen).

2007. február és 2017. július között Nyírmeggyes lett a „PARMEN” Zöldség-Gyümölcs Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. Székhelye, ezzel egyidejűleg került a társaság tulajdonába a konzervgyár, a gyár konzervipari tevékenység itt folytatódott. „PARMEN” Zöldség-Gyümölcs Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. a debreceni székhelyét áthelyezte Nyírmeggyesre, ezért változott meg a cégjegyzékszama, ezzel egyidejűleg névváltozás is történt. 1989. decemberétől 2017. júliusig Kft. formájában működött, átalakulással szűnt meg. „ERKER”-96 Termelési és Kereskedelmi Rt. 1997.12.31.-én alapították az alapító okirat kelte szerint, ez a név hatályos volt 2002. áprilisáig. Azután PARMEN KONZERVIPARI Termelési és Kereskedelmi Rt. név volt bejegyezve (2002.04.03.-2006.08.02.). PARMEN Konzervipari Termelési és Kereskedelmi Zrt. a név hatályos 2006.08.02.-től, székhelye 4722 Nyírmeggyes Fehér tag 1171/1. 2017.07.05.-én a „PARMEN” Zöldség-Gyümölcs Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. beolvadt a PARMEN Konzervipari Zrt.-be. A részvénytársaságok a törvényben előírt kötelezettségeiknek megfelelően magasabb tőkével rendelkeznek. Lehetővé tette a likviditási problémák redukálódását, többszöri nagyobb összegű támogatások elnyerését, a régióban az Rt. az egyik legnagyobbá vált ebben a szektorban (Parmen)

7. A PARMEN KONZERVGYÁR ZRT ELEMZÉSE

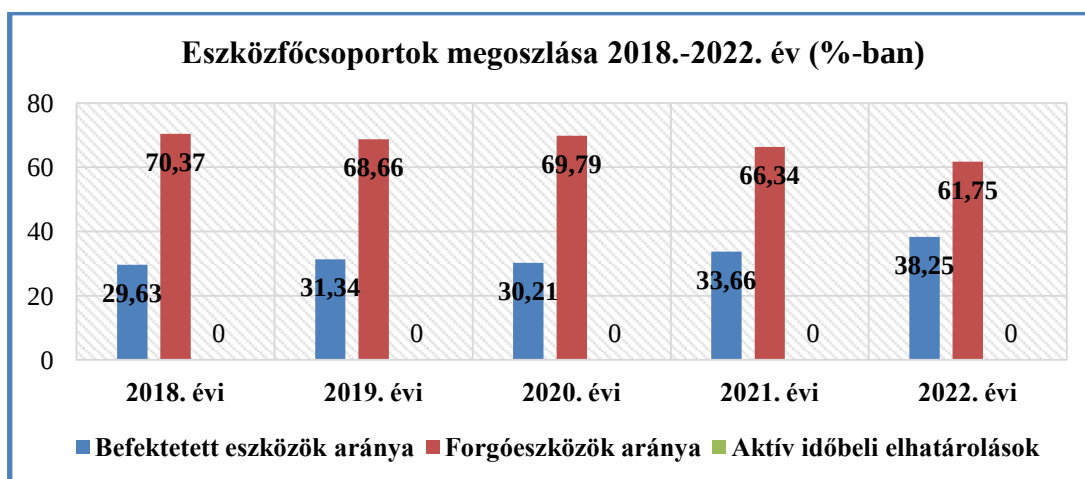
7.1. A Parmen Konzervgyár Zrt. vagyoni helyzet elemzése

A vagyoni helyzet elemzésekor tulajdonképpen a vállalkozás beszámolóját, azon belül is a mérlegének adatait, összetételét vizsgáljuk.

Az eszköz oldal mérlegadataiból az eszközszerkezeti mutatókkal elemezni tudjuk az eszközállomány megoszlását és az abban bekövetkezett változásokat. Két fő eszközszerkezeti mutatót különböztethetünk meg: a befektetett eszközök és a forgóeszközök aránya mutatót, melyek önmagukban még nem adnak valós képet a befektetett- és forgóeszközök arányáról, ezért szükséges további mutatókat vizsgálni. Az eszközszerkezeti mutatókhoz hasonlóan, a forrásoldalon is tudunk úgynevezett tőkeszerkezeti mutatókkal számolni, hogy a vagyoni helyzetet átfogóan tudjuk elemezni. A tőkeszerkezeti mutatók képzésénél ugyanazokat a szempontokat kell figyelembe venni, mint az előbb említett eszközszerkezeti mutatóknál, gazdaságilag értelmezhető mutatószámokat kell képezni.

7.1.1. Az eszközök összetételének a vizsgálata

Az eszközök összetételének vizsgálatával kezdem a Zrt. vagyoni helyzetének elemzését.

1. ábra: Eszközcsoportok megoszlása 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A befektetett eszközök aránya mutató kifejezi, hogy a cég összes eszközeinek hány százalékát teszik ki a tartósan befektetett eszközök. A vállalatok számára nem kielégítő,

ha a befektetett eszközök aránya túl magas, mivel rugalmatlanná, és merevvé teheti a vállalatot. Láthatjuk, hogy esetünkben a vizsgált 5 év tekintetében, ugyan enyhe növekedés figyelhető meg, azonban a befektetett eszközök aránya nem jelentős egyik évben sem. Mivel a befektetett eszközök olyan fix költségeket idéznek elő, amelyek nagy anyagi kockázattal járhatnak abban az esetben, ha az erőforrásokat nem megfelelően használják ki, így mindenképpen megnyugtatóak az 1. ábra értékei a vállalat szempontjából.

Ugyancsak ez mondható el a forgóeszköz arányáról is, hiszen a túlzottan magas forgóeszköz-arány kedvezőtlenül hat a vállalkozásra, mely által felesleges raktározási költségek keletkezhetnek, ezzel szintén növelve az esetleges kockázatokat. Láthatjuk, hogy ugyan a forgó eszközök aránya csökkenést mutat, mégis igen magas, mind az 5 vizsgált évben. Ez a két mutató, ugyan megmutatja az eszközök élettartam szerinti megoszlását, de úgy vélem szükséges további számításokat végezni. Az aktív időbeli elhatárolások az eszközök csak nagyon kis százalékát teszik ki. A 4. táblázatban foglaltam össze.

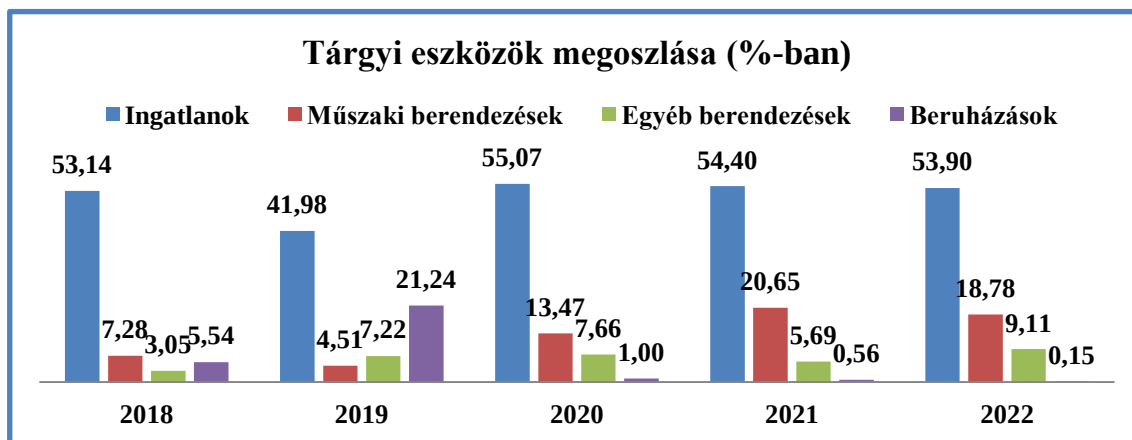
MEGNEVEZÉS	2018	2019	2020	2021	2022
IMMATERIÁLIS JAVAK	0,08%	0,05%	0,48%	0,29%	0,23%
TÁRGYI ESZKÖZÖK	98,89%	99,12%	98,75%	99,09%	99,03%
BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

4. táblázat: Aktív időbeli elhatárolások az eszközök viszonyításában

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

Az immateriális javak csak nagyon kis mértékben szerepelnek a befektetett eszközök között, mind az 5 vizsgált évben, a vagyoni értékű jogokból és szellemi termékekből tevődik össze. A vagyoni értékű jogok értéke az elmúlt évek során folyamatosan csökkent, míg a szellemi termékek esetében a 2020-as év hozott egy jelentős kiugrást, majd a 2022-es évre ennek értéke is visszacsökkent. A tárgyi eszközök aránya megmutatja, hogy tartósan lekött eszközök, úgymint ingatlanok, műszaki berendezések és egyéb berendezések, milyen arányban szerepelnek a befektetett eszközök között. Mint azt a 2. ábrán láthatjuk, a vállalat nem rendelkezett az elmúlt 5 évben befektetett pénzügyi eszközzel, valójában a befektetett eszközöket az immateriális javak, és a tárgyi eszközök képezik. Mindez arra ad okot következtetni,

hogy a vállalat, nagy mennyiségű tárgyi eszköz készlettel rendelkezhet. Ezt vizsgálom, a 2. ábrán.

2. ábra: Tárgyi eszközök megoszlása 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A tárgyi eszközök arányának emelkedése a vállalat beruházási hajlandóságára mutat. A műszaki berendezések, gépek, és járművek 2018. évről 2022. évre 11,5%-pontos emelkedést mutat, ami 1 998 ezer Ft-os növekedést jelentett. Az emelkedés arra mutat rá, hogy a vállalat vagyoni helyzete javult a vizsgált 5 évben, műszaki berendezéseinek, gépparkjának állományát folyamatosan bővíti.

A tárgyi eszközök változását az 5. táblázat mutatja be.

MEGNEVEZÉS	Változás 2018/2019	Változás 2019/2020	Változás 2020/2021	Változás 2021/2022
Tárgyi eszközök összesen	80,49	91,40	81,57	97,06
Ingatlanok és kapcsolódó agyoni értékű jogok	101,89	69,67	82,57	97,95
Műszaki berendezések, gépek, járművek	130,05	30,59	53,17	106,76
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	34,08	86,07	109,87	60,59
Beruházások, felújítások	20,99	1940,51	144,65	354,89

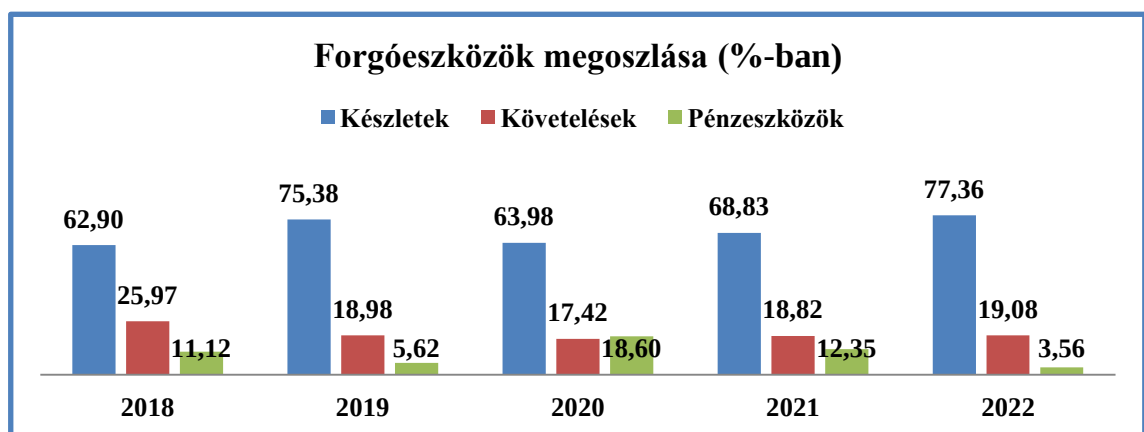
5. táblázat: Tárgyi eszközök változása időszakonként

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A Parmen Zrt. szinte minden évben ad be valamilyen pályázatot, melyből az egyik „a Hazai előállítású termékek termelését fejlesztő beruházások támogatása”, melyet a 2020-as évben el is nyert, továbbá a korszerűsítésre benyújtott pályázat, mely a 2018-as

év projekt része volt. Ez a két projekt 2019-ben és 2020-ban a következőképpen valósult meg. A projekt megvalósításával a meggyfeldolgozási technológia egy új sorral bővült: kialakításra kerültek a szállító útvonalak, a rekeszürítés gépesítése megtörtént, az idegen anyagok kiszűrésére röntgen berendezést telepítettek. A tartósítási kapacitás növelésére beszerzésre került 2 db alagútpasztörőző berendezés. Fejlesztésre került az alapanyag és termék nyomonkövetés, melyhez üzembehelyezésre került 1 db címkenyomtató berendezés, valamint megtörtént a szükséges szoftverfejlesztés és a hardver eszközök beszerzése. A telephely infrastruktúrája a hűtőház szigetelésével, korszerűsítésével a technológiai víz minőségének javításával a kamera rendszer fejlesztésével valósult meg. Továbbá 2 x 50 kW teljesítményű napelemes rendszert telepítettek. Az alapanyag és a készáru tárolására egy 5220 nm csarnokot építettek. A telepen belüli anyagmozgatás kapacitásainak bővítését 4 db villástargonca beszerzésével biztosítottak (Parmen). Az 5. táblázatban látható 2019/2020-as ingatlan változás értéke a csarnok telepítése miatt következett be, valamint a beruházások a napelem építés, hűtőház szigetelés stb. miatt volt jelentős 2018/2019 időszak változásában. A 2019-2020-as változás a műszaki gépek és berendezések tekintetében is jelentős, hiszen a vállalat ekkor vásárolta meg targoncáit, továbbá megtörtént a rekeszürítés gépiesítése is.

Fontos megvizsgálni a vagyoni helyzet elemzésénél, a forgó eszközök megoszlását is.

3. ábra: Forgóeszközök megoszlása 2018 és 2022 között (adatok: %)

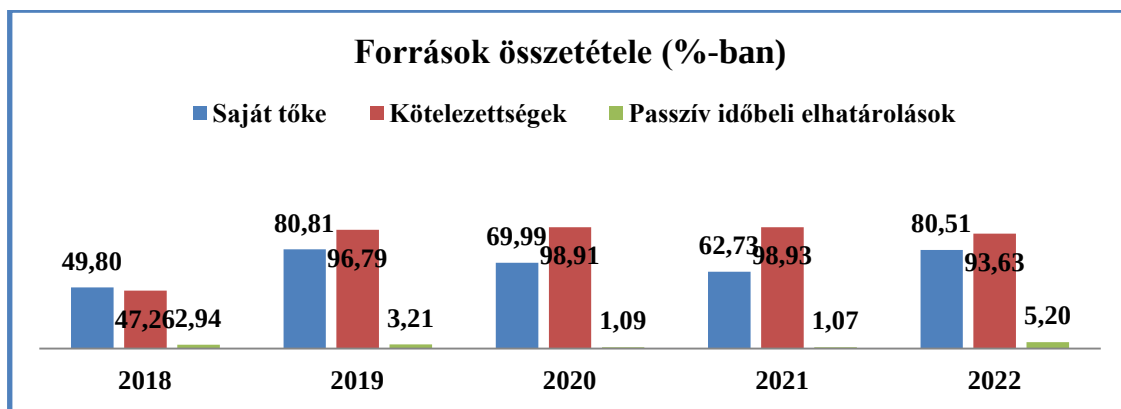
Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A forgóeszközök legnagyobb részét általában a készletek és a követelések teszik ki (Takács, 2015). Ez az általam vizsgált vállalatnál is így van, értékpapírral például

egyáltalán nem rendelkezett a vállalat az elmúlt 5 év tekintetében. A készletek aránya az elmúlt 5 év tekintetében, folyamatosan 70% körül mozgott, a mérlegben, a készletek értékét az anyagok és áruk, valamint a késztermékek adják. A termékeikhez, a megrendelt alapanyagokat a raktárukba érkezésük után nem vonják be azonnal a termelésbe, így általában a raktárban készletfelhalmozás történik, melynek következménye, az imént említett százalék. A fentebb említett beruházásoknak és fejlesztéseknek köszönhetően a 2019-es és 2020-as évben jelentősen megnőtt a vállalat raktárhelysége, mely lehetővé tette, a nagyobb alapanyag mennyiség befogadását. A fejlesztések által (korszerűbb brendezések, targonca számának növelése), mind ahhoz járult hozzá, hogy nagyobb mennyiséget áru és alapanyag mennyiséget halmozhasson fel a vállalat. Továbbá a 2020-ban hazánkat is elérő kovidjárvány miatt, a vállalat további alapanyagot szerzett be, hogy a gyártási folyamatok ne álljanak le. A forgóeszközök változását tehát ezek a tényezők befolyásolták. A vállalatok számára egyáltalán nem kielégítő, ha kintlevőségek aránya túl magas (Adorján et al. 2005). Láthatjuk a 3. ábrán, hogy a vállalat tekintetében, a 2018 év kivételével, 20% alatt marad ez a mutató, mely azt jelenti, hogy a vállalat kintlevőségeit megfelelően kezeli, túl sok áruszállításból és szolgáltatásból lévő kiesése nem keletkezik. A pénzeszközök aránya hullámzó, de inkább a csökkenés figyelhető meg a vizsgált évek tekintetében. A pénzeszközöket a vállalat inkább bankban tárolja, házipénztárban, és csekkekben, csupán kis összeget tárol.

7.1.2. Az források összetételének a vizsgálata

A források elemzésével információt kapunk arról, hogy a vállalkozás az eszközök finanszírozását milyen mértékben fedezi saját és idegen forrásból. A vállalat forrásainak megoszlását a 4. ábrán foglaltam össze.

4. ábra: Források összetétele 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

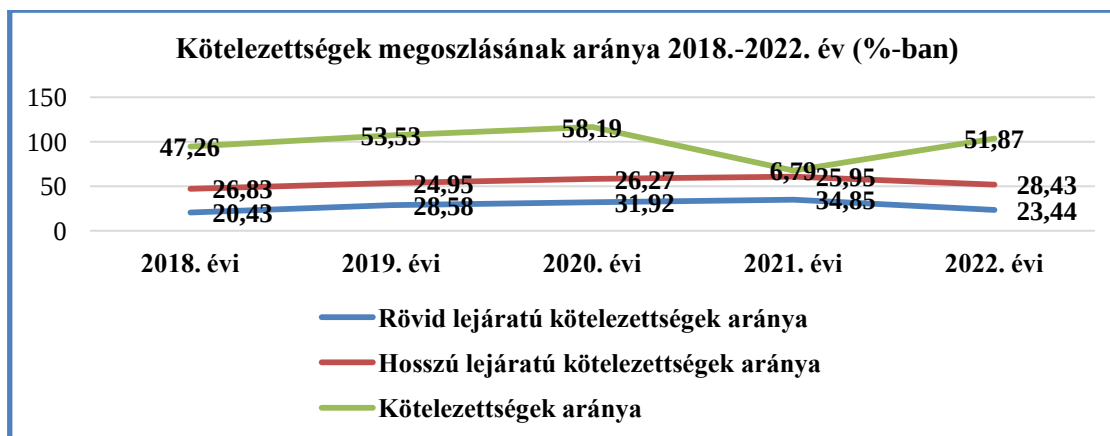
A saját tőke aránya, azaz a tőkeellátottság mutató arról ad információt számunkra, hogy a vállalat, milyen arányban rendelkezik saját forrással. A saját tőke állománya a vizsgált évek alatt hol nőtt, hol pedig csökkent, azonban ha a 2018-as évről a 2022-es évre vizsgáljuk, az emelkedés jelentős, mintegy 30,71%. Ez a nagymértékű emelkedés a vállalat adózott eredményének és a lekötött tartalékának a növekedéséből származik. A vállalat céltartalékot nem képezett az elmúlt 5 évben. A 6. táblázatban foglaltam össze, hogy a saját tőke mely elemeiben történt a vizsgált időszakban és milyen értékű változás.

MEGNEVEZÉS	Változás 2018/2019	Változás 2019/2020	Változás 2020/2021	Változás 2021/2022
Lekötött tartalék	117,24	0,00	0,00	100,00
Eredménytartalék	83,09	83,00	95,19	94,70
Adózott eredmény	157,83	83,55	125,76	80,37

6. táblázat: Saját tőke elemeinek változása időszakonként

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A kötelezettségek arányát a vállalat eladósodási fokának szokták még nevezni (Adorján, 2005). A kötelezettségek megoszlásánál, azonban nem lehet meghatározni optimális vagy éppen kritikus értéket, az arányának állandósága vagy éppen növekedése nem minden esetben jelent a vállalat szempontjából negatívumot (Bíró, 2016). Az általam vizsgált vállalat tekintetében a kötelezettségek aránya jelentős, és évről évre emelkedik is. Éppen a fentebb leírtak miatt, ezért fontos megnézni, hogy milyen kintlévőségei vannak a vállalatnak.

5. ábra: A kötelezettségek megoszlásának aránya 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

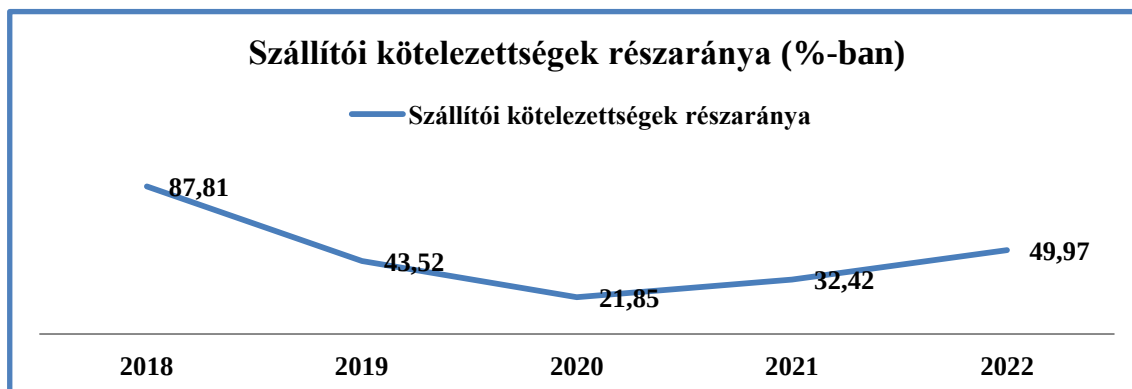
A vállalatnak látjuk, hogy a kötelezettségei között nem szerepelnek hátrasorolt kötelezettségek, magasabb százalékban a rövid lejáratú kötelezettségek vannak. 2018. évben a rövid lejáratú kötelezettségek aránya 20,43 % pontos, mely a 2021. évre 14,42% pontos emelkedést mutat. Igaz a 2022-es évre 11,41% ponttal csökken, de még így is a 2018-as évhez képest 3,01% ponttal magasabb, mely a hosszú lejáratú kötelezettségek növekedése miatt fordulhat elő. A 7. táblázatban láthatóak, mind a rövid, mind pedig a hosszú lejáratú kötelezettségek elemeinek változása.

HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	Változás 2018/2019	Változás 2019/2020	Változás 2020/2021	Változás 2021/2022
Hosszú lejáratú kötelezettségek változása összesen	91,75	83,37	92,35	100,77
Beruházási és fejlesztési hitelek	154,27	0,00	0,00	95,26
Egyéb hosszú lejáratú hitelek	24,20	91,34	107,18	86,31
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	Változás 2018/2019	Változás 2019/2020	Változás 2020/2021	Változás 2021/2022
Rövid lejáratú kötelezettségek változása összesen	61,00	78,60	83,53	164,21
Rövid lejáratú kölcsönök	2,05	62,37	97,08	523,23
Rövid lejáratú hitelek	445,45	0,01	100,40	99,94
Szállítók	123,09	156,56	56,29	106,55
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	36,92	60,41	94,76	119,89

7. táblázat: A rövid és a hosszú lejáratú kötelezettségek változása időszakonként

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A rövid lejáratú kötelezettségeknél érdemes megvizsgálni a szállítókkal szembeni kötelezettségeket, amelyet a 6. ábrán láthatunk.

6. ábra: Szállítói kötelezettségek részaránya 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

Úgy vélem, hogy a kapott százalékos megoszlások jelentősek, még annak ellenére is, hogy 2018-ról 2019-re ugyan 44,29%-kal sikerült csökkenteni az előző évhez képest a szállítói tartozások arányát.

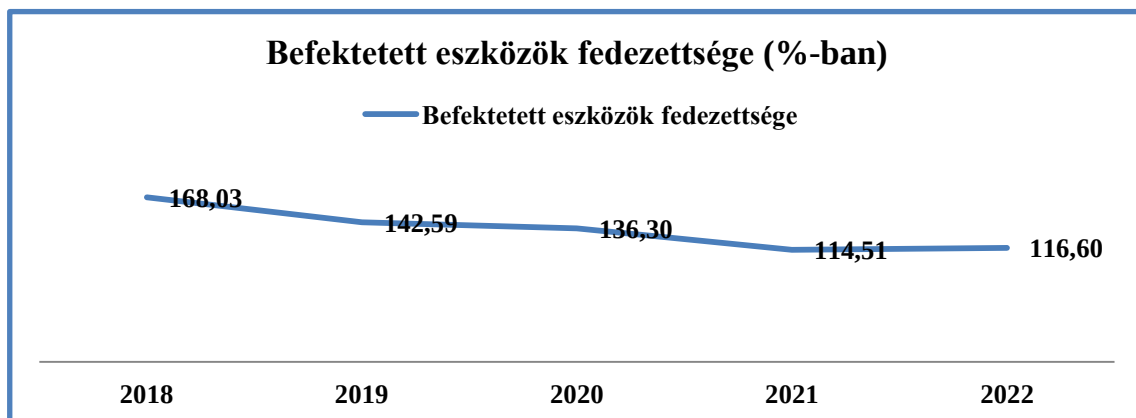
A szállítói tartozás kiegyenlítésénél a vállalat igyekszik a fizetési határidőn belül maradni, mégis sok esetben előfordul a késedelmes fizetés. A 2020 és 2021-es évben sikerült megfelelő, elfogadható arányra csökkenteni a tartozásokat, azonban a 2022-es évre, ismét 17,55% pontos emelkedés látható. A 2020-as évben már említettem, hogy a vállalat nagyobb készleteket halmozott fel, így ezeket már előre fizette, tehát a 2020-as évben ezért nem volt olyan jelentős kintlévősége a vállalatnak. A 2021-es és 2022-es évben, az alapanyagárak jelentősen emelkedtek, mely emelkedés nem volt arányban az árbevétel változásával. Ennek okán, a vállalat nem tudott kellő időben eleget tenni a kifizetéseinek.

A továbbiakban a vállalat 2018 és 2022 év közötti mérleg adatait, horizontálisan fogom vizsgálni.

7.1.3. A Parmen Konzervgyár Zrt. horizontális mérleg elemzése

A vállalat pénzügyi elemzéséhez, a horizontális mérleg elemzést fogom alkalmazni. A horizontális mérlegelemzés során a mérleg passzívát viszonyítják az aktívákhoz vagy fordítva. Az ebben a fejezetben használt mutatószámokkal a vállalat hosszú távú

pénzügyi helyzetét vizsgálom. Először a befektetett eszközök fedezettségét vizsgálom, melyet a 7. ábrán foglaltam össze.

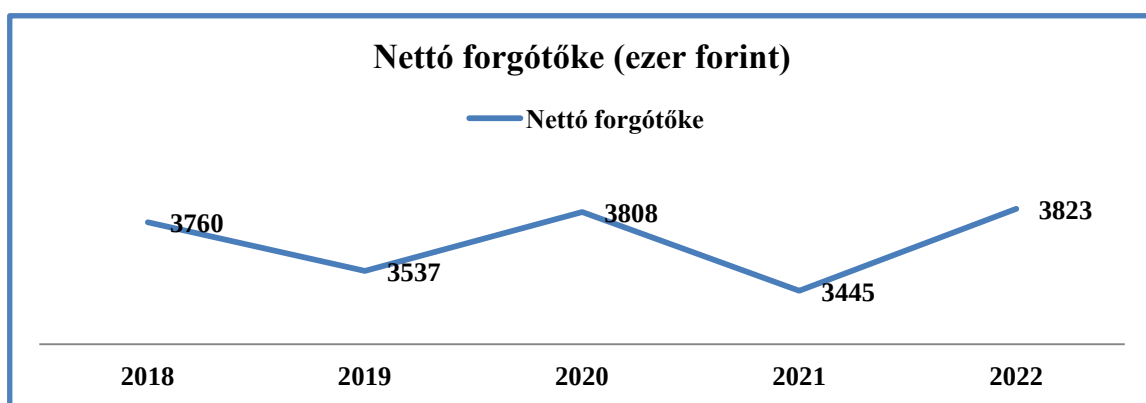

7. ábra: Befektetett eszközök fedezettsége 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A vállalkozás vagyonfedezete folyamatos csökkenést mutat a vizsgált 5 évben. A saját tőke értéke és a befektetett eszközök értéke is a vizsgált 5 évben folyamatosan emelkedett, azonban a különbségük egyáshoz viszonyítva minden évben csökkent, míg 2018-ban még 1 500 ezer forinttal volt több a saját tőke, úgy 2022-ben már csak 600 ezer forinttal, mint befektetett eszközök értéke.

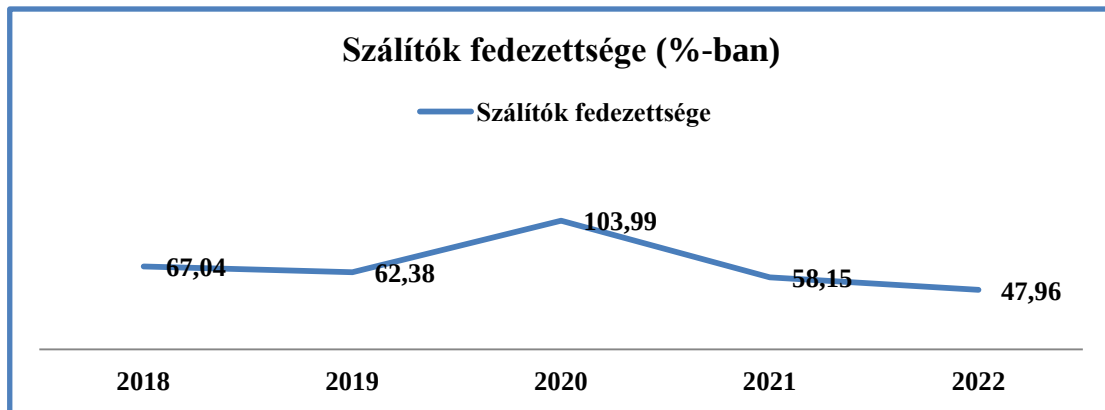
A befektetett eszközök fedezettségét követően meg kell vizsgálni a nettó forgótőke alakulását is, amit a 8. ábrán foglaltam össze.

8. ábra: Nettó forgótőke 2018 és 2022 között (adatok: ezer forint)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A nettó forgótőke, mint ahogy azt a 8. ábrán láthatjuk, nem túl egyenletes, stabilitás nem látható. Évről évre változik hol emelkedés, hol pedig csökkenés figyelhető meg. A szakdolgozatomnak ebben a fejezetében utoljára, a szállítók fedezettségi mutatóját vizsgálom.

9. ábra: Szállítók fedezettsége 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

Ha csak a 2018 évről a 2022-es évre történő változást vizsgáljuk, akkor elmondható, hogy közel 20%-os csökkenés mutatkozik a szállítói kötelezettségek vevőkkel szembeni követelésekhez viszonyított arányában, mely a vállalat pénzügyi helyzetének szempontjából pozitívumként könyvelhető el. A Parmen Konzervgyár Zrt. pénzügyi helyzetének az elemzését a szakdolgozatom következő fejezetében mutatom be.

7.2. A Parmen Konzervgyár Zrt. pénzügyi helyzet elemzése

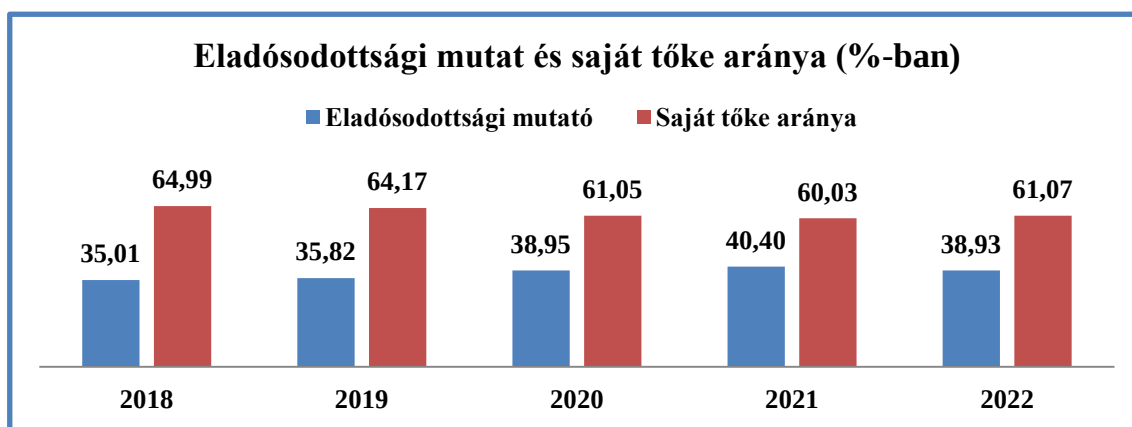
A vállalatok vagyoni elemzése mellett, nagyon fontos szerepe van a pénzügyi helyzet elemzésnek is. Szakdolgozatomnak ebben a fejezetében ezt fogom megvizsgálni a Parmen Konzervgyár Zrt 2018 és 2022 közötti időszakára. A pénzügyi helyzet elemzése során biztosítani szükséges a pénzügyi műveletek zavartalanságát, valamint az elemzés során választ kaphatunk, az esetlegesen előforduló pénzügyi nehézségekre is, hiszen likviditási zavar, vagy pénzhiány még akkor is előfordulhat, ha a vállalat nyereségesen működik. A pénzügyi elemzésnek az a célja, hogy a múltbeli események, adatok alapján megítéljük a vállalkozás pénzügyi és likviditási helyzetét (Adorján et al. 2005). A pénzügyi helyzet elemzése során két területet fogok megvizsgálni, a vállalkozás adósságállományát (eladósodottságát), valamint a likviditását, azaz rövid a távú

fizetőképességét. Mindezt a horizontális mutatószámokkal valamint a likviditási mérleg segítségével teszem.

7.2.1. Adósságállomány vizsgálata

Az adósságállományra vonatkozó mutatók a saját források valamint az idegen források arányát, továbbá azok egymással való kapcsolatát vizsgálja (Bíró 2016). Az adósságállomány, a hátrasorolt és a hosszúlejáratú kötelezettségek. Esetünkben csak a hosszú lejáratú kötelezettségekkel számolok, mivel a Parmen Konzervgyár Zrt. egyik évben sem rendelkezett hátrasorolt kötelezettséggel. Az adósságállományt vizsgáló mutatók első csoportja az idegen források és a saját tőke arányát vizsgálják többféle megközelítésből. Az eladósodottsági mutató, megmutatja, az adósságállomány arányát a tartós forrásokon belül. A saját tőke arányánál azt vizsgáljuk, hogy mekkora mindez a tartós forrásokon belül (Paár 2021).

Az adósságállomány, azaz az eladósodottsági mutató, valamint a saját tőke aránya a következőképpen (10. ábra) alakult a vállalatnál a vizsgált 5 évben.

10. ábra: Eladósodottsági mutató, és saját tőke aránya 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

Láthatjuk a fenti ábrán, hogy az eladósodottsági mutató, mind az 5 vizsgált évben közel azonos. Az adósságállomány aránya az első vizsgált évtől folyamatosan emelkedett minimálisan, azonban ez nem minősíthető negatívnak, mivel a vállalat a hitelfelvételeit beruházás célra használta, új eszközök beszerzésére fordította. A saját tőke aránya mutató tulajdonképpen az adósságállomány aránya mutató reciproka, amivel szintén a

tartós forrásokat vizsgáltam. Arányaiban hasonlóképpen változott az adósságállományával.

7.2.2. Likviditási mutatók vizsgálata

A vállalatok adósságállományának vizsgálata után, szükséges megvizsgálni a likviditást is, az erre vonatkozó mutatószámok segítségével. Az erre vonatkozó számításaimat a 8. táblázatban foglaltam össze.

MEGNEVEZÉS	2018	2019	2020	2021	2022
LIKVIDITÁS I. (Current ratio)	344,39	240,22	218,68	189,68	263,44
LIKVIDITÁS II. (Likviditási gyorsráta)	127,76	59,15	78,76	59,13	59,64
LIKVIDITÁS III.	38,31	13,57	40,67	23,43	9,38
PÉNZ HÁNYAD (Pénzeszköz likviditás)	38,31%	13,57%	40,67%	23,43%	9,38%
HITELFEDEZETTSÉGI MUTATÓ	89,45%	45,58%	38,09%	35,70%	50,26%
KAMATFEDEZEI MUTATÓ	8,94	5,03	12,50	8,28	4,03

8. táblázat: Rövid távú likviditásra vonatkozó mutatók

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A likviditás I. mutató értékének optimális esetben meg kell haladnia a 100%-ot, mivel fontos szabály, hogy a forgóeszközöknek minden esetben fedeznie kell a rövid lejáratú kötelezettségeket (Takács, 2015). A Parmen Zrt esetében, mint azt a 6. táblázatban láthatjuk, ez a mutató, bőven meghaladja, mind az 5 évben a 100,00%-ot. Mindebből tehát látszik, hogy a vállalat forgóeszköz állománya többszörösen fedezni tudja a rövidtávú kifizetéseket.

A likviditási gyorsráta mutató minél nagyobb értéket mutat, annál kedvezőbb a vállalat likviditásának a megítélése. A mutató az első évben meghaladja a 100,00 %-ot, azonban az azt követő években, jóval 100,00% alatt marad, tehát a likviditási gyorsrátaival kapott eredményeket nem tartom túl jónak, így a kapott értékekből azt a következtetést vonom le, hogy a vállalkozás a készletek mobilizálása nélkül nem képes eleget tenni rövid lejáratú kötelezettségeinek.

A vállalat azonnali likviditását a pénzeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek hányadosa mutatja. 2018-ban a mutató értéke 38,31% körül mozgott, ami 2019-re

13,57%-re csökkent, majd 2020-ra 40,67%-re emelkedett. A mutató nem túl magas értéke a likviditást tekintve nem kedvező, és a vállalat gazdálkodása szempontjából inkább negatívumként értékelendő, mert arra utal, hogy a vállalatnak túl sok a szabad pénzeszköze, ami hosszú távon nyereségkieséshez vezethet.

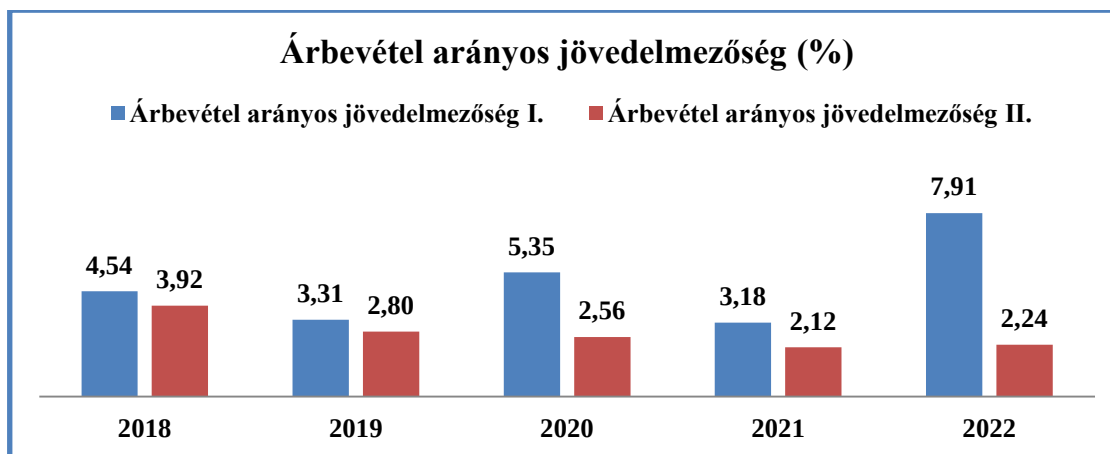
A hitefedezettségi mutató azt mutatja meg számunkra, hogy a vállalkozás rövidtávú kifizetéseit milyen arányban fedezik a várhatóan 1 éven belül befolyó pénzeszközök. A mutató értéke 2018-ban volt a legmagasabb, 89,45 %, majd 2019-re 43,87 %-kal, majd 2020-ra további 7,49%-kal csökkent. Igaz a 2022-es évre az előző évhez képest 14,56 %-kal emelkedett. Mindebből arra következtetünk, hogy a vállalat körülbelül fele arányban tudja követeléseiből a rövid lejáratú kötelezettségeit fedezni.

A kamatfedezeti mutató azt a célt szolgálja, hogy megmutassa számunkra, hogy az adózás és a kamatfizetés előtti eredmény milyen mértékben fedezi a vállalat által vállalt kötelezettségek kamatterheit. A kapott eredményből látszik, hogy az első vizsgált évben majdnem 9-szeresen, a 2020-as évben több min 12-szeresen, de a többi évben is 5-szörösen tudja fedezni a kamatfizetési kötelezettségeket.

7.3. A Parmen Konzervgyár Zrt. jövedelmi helyzet elemzése

A vállalatok eredményességének vizsgálatában nagyon fontos szerepet játszik a jövedelmi helyzetének elemzése is. A jövedelmi helyzet elemzés információt szolgáltat a vállalat beszámolójában az eredményesség alakulásáról, és lehetőséget ad az iparágban szereplő más vállalatokhoz történő viszonyításhoz, továbbá segít megítélni a vállalatok jövedelemtermelő-képességét.

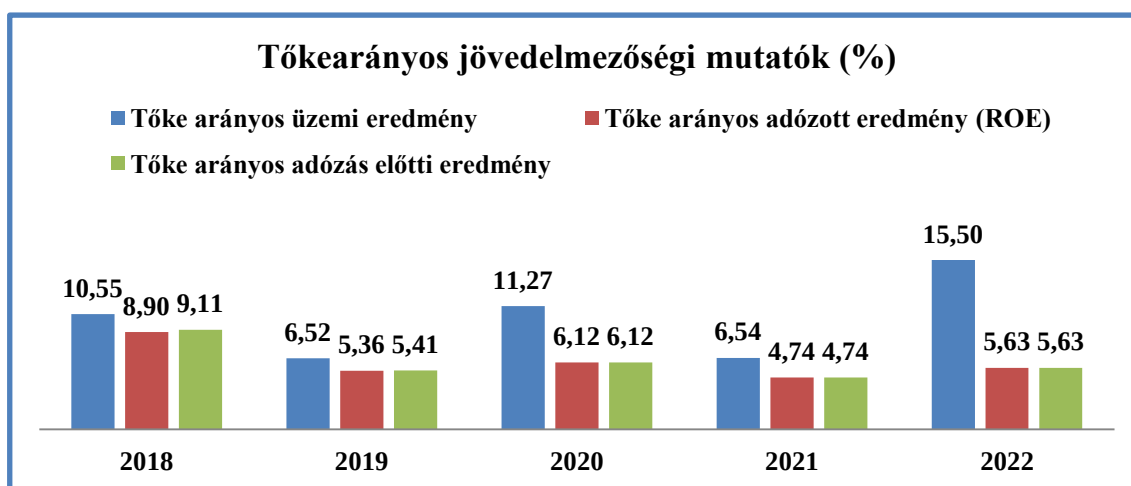
Ebben a részben az árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatók vizsgálatával kezdem el az elemzést, amit a 11. ábrán szemléltetek.

11. ábra: Árbevétel arányos jövedelmezőség vizsgálat 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

Mint azt láthatjuk a fenti ábrán, az árbevétel arányos jövedelmezőség I. mutatója a vizsgált 5 évben csökkenést mutat, a II. mutató pedig növekedést. A bevételek nyereségtartalmának csökkenése az értékesítés nettó árbevételének növekedésével és csökkenésével magyarázható. A jövedelmi helyzet vizsálatánál a tőkearányos mutatók vizsgálata a következő lépés. Ezek alapján a 12. áran látható a vállalat eredménye az elmúlt 5 év tekintetében.

12. ábra: Tőke-(vagyon) arányos jövedelmezőségi mutatók vizsgálat 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A vállalat tőkearányos jövedelmezőség mutatóinak alakulásánál látható, hogy 2018-ról 2022-re a tőke arányos üzemi eredmény mutatónál jelentős javulás mutatkozott, azonban a másik két mutató értéke a vizsgált kezdő évhez képest romlott. Igaz a ROE a

2018-as 8,9%-ról 2022-re 5,63%-ra csökkent, és ezt a vállalat szempontjából negatívan értékelhetjük, azonban, ha azt nézzük, hogy a saját tőke aránya és az adózott eredmény nőtt, nem feltétlen rossz az eredmény. Élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók közül a bérarányos üzemi jövedelmezőséget, valamint az élőmunka ráfordítás arányos jövedelmezőséget vizsgálom (9. táblázat). Egy vállalat szempontjából úgy vélem, hogy nagyon fontos szerepe van az élőmunkának, azonban mivel létszám adataim nem állnak rendelkezésre, így csak a fent említett két mutatóból tudok számítást végezni.

MEGNEVEZÉS	2018	2019	2020	2021	2022
BÉRARÁNYOS ÜZEMI JÖVEDELMEZŐSÉG	1,31	0,69	1,55	0,92	2,29
ÉLŐMUNKA RÁFORDÍTÁS ARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉG	12,49	10,28	14,22	8,75	21,78

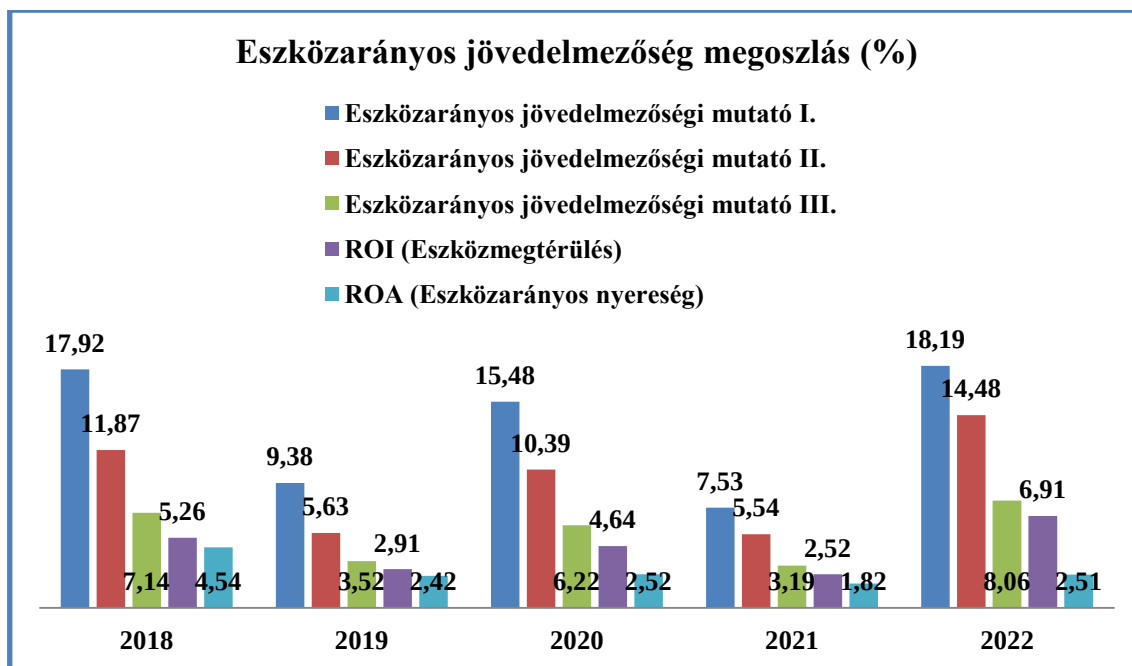
9. táblázat: Élőmunka jövedelmezőségi mutatók

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A bérarányos üzemi (üzleti) jövedelmezőség mutató azt mutatja, hogy az üzemi (üzleti) tevékenység eredményére mekkora mértékben fedezi a dolgozók munkabérét. Láthatjuk, hogy ennél a mutatónál ugyan minimális, de növekedés tapasztalható a 2018-as évről 2022-re. Ennek oka, hogy a bérköltségek az évek alatt nem emelkedtek jelentősen, viszont a 2022-es évre az üzemi eredmény a kezdő évhez képest több, mint 50%-os emelkedést mutat. Láthatjuk a 4. táblázatban, hogy az üzemi eredmény a 2018-as évben még 12-szeresen, 2022-ben már 21-szeresen fedezte a dolgozókkal kapcsolatos személyi jellegű ráfordításokat.

7.3.1. *Eszközarányos jövedelmezőség vizsgálata*

Az eszközarányos mutatók esetében a célszerűen megválasztott választott eredménykategóriát viszonyítunk az eszközök meghatározott csoportjához, ezek alakulása, az eszközök jövedelemtermelő képességére ad számunka visszajelzést (Bíró, 2016).

13. ábra: Eszközarányos jövedelmezőség megoszlás vizsgálat 2018 és 2022 között (adatok: %)

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

Az eszközarányos jövedelmezőségi I. mutatónál az immateriális javakat és a tárgyi eszközöket, a II. mutatónál a készleteket, a III. mutatónál pedig ezek együttes jövedelemtermelő képességét számoltam. Mivel ezek az eszközök a vállalt fő tevékenységét szolgálják, ezért a vállalat üzemi (üzleti) tevékenységének eredményéhez viszonyítottam őket. Ha időszakilag a 2018-ról 2022-re vizsgáljuk, elmondhatjuk, hogy mind a három mutató emelkedett. Ezek alapján elmondható, hogy a vállalat szempontjából kedvezőnek minősíthető, hiszen a készletek jövedelemteremtő képessége az I. mutatónál 0,27%-kal, a II. mutatónál 2,61%-kal, míg a III. mutatónál 0,92%-kal emelkedett 2018 évről 2022 évre. Az eszközarányos nyereség mutató (ROA) a nemzetközi viszonylatban az egyik leggyakrabban használt jövedelmezőségi mutató, és szintén nagy jelentőséggel bír az eszközmegetérülési (ROI) mutató is. Ezekkel a mutatókkal a vállalat összes eszközét viszonyítjuk az adózás előtti és az adózott eredményhez. Láthatjuk, hogy mind a két mutató inkább csökkent, mint nőtt a vizsgált 5 évben, ugyan ez az értékváltozás nem jelentős. A minimális csökkenés eredménye az, hogy az adózás előtti és az adózás utáni eredmény 2018-ról 2022-re csökkent, míg az eszközök összértéke nőtt. A továbbiakban a hatékonyságelemzést fogom elvégezni.

7.3.2. A vállalat hatékonyságának elemzése

A vállalat hatékonyságának elemzésénél azt vizsgáljuk, hogy a rendelkezésre álló erőforrások mekkora teljesítmény elérését teszik lehetővé. Teljesítmény fogalma alatt a tevékenységek hozamát értem, ami lényeges eltéréseket mutathat a tevékenység jellegétől függően (Bíró 2016). Egy vállalat célja, hogy valamilyen teljesítményt érjen el. Ezeknek a hozamoknak a realizálásához elengedhetetlenek az erőforrások, és a kettő kapcsolatának vizsgálatából meg tudjuk állapítani a tevékenység gazdaságosságát. A hatékonyság elemzéséhez úgynevezett forgási sebességet mérő mutatószámokat hozunk létre. Ezek a hatékonysági mutatók szoros kapcsolatban állnak a korábban vizsgált jövedelmezőségi mutatókkal (10. táblázat)

MEGNEVEZÉS	2018	2019	2020	2021	2022
KÉSZLETEK FORGÁSI SEBESSÉGE	2,58	1,88	1,92	1,72	1,80
NETTÓ FORGÓTŐKE FORGÁSI SEBESSÉGE (%)	228,84	243,30	225,95	247,37	225,04
TÁRGYI ESZKÖZÖK HATÉKONYSÁGA (%)	389,95	313,87	286,89	234,01	227,13
TÁRGYI ESZKÖZÖK IGÉNYESSÉGE (%)	25,64	31,86	34,86	42,73	44,03
MUNKAERŐ HATÉKONYSÁG	22,28	19,04	22,28	22,28	22,28
MUNKAERŐ IGÉNYESSÉG (%)	4,49	5,25	4,49	4,49	4,49

10. táblázat: Hatékonysági mutatók

Forrás: A Parmen Konzervgyár Zrt. éves beszámoló alapján saját szerkesztés

A készletek forgási sebessége megmutatja, hogy adott évben a vállalat árbevétele mellett hányszor fordult meg a készletek állománya. Itt azt kell figyelembe venni az adatok értékelésénél, hogy minél nagyobb ez az arányszám, annál jobb a vállalat készletpolitikája. A Parmen Konzervgyár Zrt-nél a készletek forgási sebességét együtthatos formában fejeztem ki. 2018-ról 2019-re a forgási sebesség 27,13%-kal csökkent, majd 2019-re 2,13%-kal emelkedett. A 2020-as évre, ismét csökkenés figyelhető meg. A tendencia elég hullámszó. Ha a 2018 és a 2022-es év tekintetében vizsgáljuk a készletek forgási sebességét, megállapíthatjuk, hogy 30,23%-kal csökkent. A vállalat készletpolitikáját pozitívan értékelem, mivel alacsony készletszinttel sikerült elérni az éves árbevételét.

A nettó forgótőkét az előbbieken már említettem, az értékét a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek különbségével határoztam meg. A mutatóval azt vizsgáltam,

hogy az adott időszakban a vállalat vezetősége, milyen hatékonysággal tudta hasznosítani a meglévő nettó forgótőkét. A Parmen Konzervgyár tekintetében mind az öt évben több, mint kétszer térült meg a nettó forgótőke.

A tárgyi eszközök hatékonysága mutatója, azt mutatja meg számunkra, hogy 1 forint tárgyi eszköz lekötés, mennyi árbevételt eredményezett az adott időszakban. Az általam vizsgált vállalat tekintetében a nettó árbevétel mind az 5 évben azonos volt, így a tárgyi eszközök növekedése eredményezte a kapott értékeket. Tehát a tárgyi eszköz hatékonyság mutató csökkenése, a tárgyi eszközök növekedésének tudható be. A tárgyi eszköz igényesség a tárgyi eszközök hatékonyság mutatójának a reciproka. Ezzel azt tudjuk kifejezni, hogy 1 forint árbevétel eléréséhez hány forint tárgyi eszközt kell a vállalatnak lekötnie. Ez a mutató a vállalat tekintetében évről évre növekedett.

A munkaerő hatékonysággal azt vizsgáljuk, hogy egységnyi személyi jellegű ráfordításra mennyi árbevétel jut a vállalatnál. Ez az arányszám a Parmen Konzervgyárnál stagnált a vizsgált 5 évben, egyedül a 2019-es évben figyelhető meg minimális csökkenés. A munkaerő igényességgel azt vizsgáljuk, hogy az 1 forint árbevétel eléréséhez mekkora dolgozói létszám vagy személyi jellegű ráfordítás szükséges. Ez a mutató a vizsgált 5 évben a vállalat tekintetében 4,5% körül volt folyamatosan, egyedül a 2019-es évben mutatkozott minimális csökkenés.

8. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVALATOK

Szakedolgozatom témája, a Parmen Konzervgyár Zrt. vagyoni-, pénzügyi-, és jövedelmezőségi helyzetének vizsgálata volt, 2018 és 2022 év között. Az általam választott társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg, Szatmári részén, Nyírmeggyesen található PARMEN Konzervipari Termelési és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság, amely a régió egyik legnagyobb vállalkozása ebben az iparágban. Az elemzésem 5 évet ölelt fel, és mivel egy igen nagyvállalatról lévén szó, így úgy véltem, hogy a vagyoni-, pénzügyi-, és jövedelmi helyzetét tekintve megfelelő számokat láthatunk. Ennek ellenére az elemzésem során tisztán láthatóvá vált, hogy a 2020-as évben hazánkba is begyűrűző koronavírus járvány több tekintetben is negatívan érintette a vállalatot.

A Zrt. 2018 és 2022. év közötti éves beszámolóinak adatait elemeztem, így egy pontos képet kaphattam a vállalat gazdasági helyzetének alakulásáról. Az elemzés során, amely a dolgozatom fő fejezetét képezte, a társaság vagyoni helyzetét vizsgáltam először. A mutatószámok változásának értékelésével, pontos képet kaptam, a gazdálkodás pillanatnyi helyzetéről az adott vizsgálati időpontban. A pénzügyi helyzet elemzésekor, átfogó képet kaptam az eredményekről, és a problémákról továbbá a vállalat teljesítőképességéről. A pénzügyi elemzéshez viszonyszámokat alkalmaztam, ezeknek szintén az éves beszámoló adatsorait használtam, melyből kiszámolhatóak voltak, a múltban történt gazdasági tevékenységek. Amíg a vagyoni-, és pénzügyi helyzet elemzésekor az éves beszámoló mérlegének adataira támaszkodtam, úgy a jövedelmezőségi helyzet vizsgálatakor elsősorban az eredménykimutatás adatait elemeztem. A befektetett eszközök arányában a vizsgált 5 év tekintetében, ugyan enyhe növekedés volt megfigyelhető, azonban a befektetett eszközök aránya nem volt jelentős egyik évben sem. Mivel a befektetett eszközök olyan fix költségeket idéznek elő, amelyek nagy anyagi kockázattal járhatnak abban az esetben, ha az erőforrásokat nem megfelelően használják ki, így az általam vizsgált vállalat szempontjából mindenképpen megnyugtató adatokat láthattunk. Ugyancsak ez volt elmondható a forgóeszköz arányáról is, hiszen a túlzottan magas forgóeszköz-arány kedvezőtlenül hat a vállalkozásra, mely által felesleges raktározási költségek keletkezhetnek, ezzel szintén növelve az esetleges kockázatokat. Láthattuk, hogy ugyan a forgó eszközök aránya csökkenést mutatott, mégis igen magas volt, mind az 5 vizsgált évben. A vállalat nem

rendelkezett az elmúlt 5 évben befektetett pénzügyi eszközzel, valójában a befektetett eszközöket az immateriális javak, és a tárgyi eszközök képezték. Mindez arra adott okot következtetni, hogy a vállalat, nagy mennyiségű tárgyi eszköz készlettel rendelkezett a vizsgált 5 évben. A tárgyi eszközök arányának az emelkedése a vállalat beruházási hajlandóságára mutatott a vizsgált időszakban. A műszaki berendezések, gépek, és járművek 2018. évről 2022. évre 11,5%-pontos emelkedést mutattak, ami 1 998 ezer Ft-os növekedést jelentett. Az emelkedés arra mutatott rá, hogy a vállalat vagyoni helyzete javult a vizsgált 5 évben, műszaki berendezéseinek, gépparkjának állományát folyamatosan bővítette.

A Parmen Zrt. szinte minden évben adott be valamilyen pályázatot. A 2019-2020-as változás a műszaki gépek és berendezések tekintetében is jelentős volt, hiszen a vállalat ekkor vásárolta meg targoncáit, továbbá ekkor történt meg a rekeszűrités gépésítése is. A készletek aránya a vizsgált időszakban, folyamatosan 70% körül mozgott, a mérlegben, a készletek értékét az anyagok és áruk, valamint a késztermékek adták. A termékeikhez, a megrendelt alapanyagokat a raktárukba érkezésük után nem vonták be azonnal a termelésbe, így általában a raktárban készletfelhalmozás történt, melynek következménye, az említett százalék volt. A vállalat saját tőke állománya a vizsgált évek alatt hol nőtt, hol pedig csökkent. A 2018-as évről a 2022-es évre vizsgált érték tekintetében az emelkedés jelentős volt, mintegy 30,71%. Ez a nagymértékű emelkedés a vállalat adózott eredményének és a lekötött tartalékának a növekedéséből származott. A vállalat céltartalékot nem képezett a vizsgált időszakban.

Az említett készletek változása a vizsgált 5 évben jelentős volt, mely hatást gyakorolt a szállítói tartozásokra is. A 2020-as évben jelentősen megemelkedtek a felhalmozott készletek, emiatt a szállítói tartozásai jelentősen csökkentek. Az ezt követő két évben az árak jelentős emelkedése befolyásolta a szállítói tartozásait a vállalatnak, mivel ezek megnövekedése nem volt arányban az árbevétel növekedésével. A 2022-es évre a vállalat igyekezett ezen kintlévőségeit megfelelően és időben teljesíteni. A vállalat több projektet és pályázatot is elnyert a vizsgált 5 évben. ezeknek eredménye a tárgyi eszközök változásán is mérhető volt.

Javaslatom a vállalat jövőbeni működésére, hogy a beruházásai mára már megteremtik azt a lehetőséget számára, hogy nagyobb készleteket halmozzon fel, mely a folyamatos felhasználási folyamatokban nagy segítségére lehet, továbbá a kintlévőségeinek

csökkentésében is jelentős javulást eredményezhet. Fontos lenne, hogy az Európai Unió pályázatokat nagyobb figyelemmel kövessék nyomon, hiszen a kormány az ilyen volumenű vállalatoknak egyre több lehetőséget biztosít. A további pályázati lehetőségek elnyerésével, további lehetőséget aknázhathat ki, mely mind a vagyoni-, mind a pénzügyi-, mind pedig a jövedelmi helyzetére pozitív hatással lenne.

9. ÖSSZEFOGLALÁS

Szakedolgozatom témája, a Parmen Konzervgyár Zrt. vagyoni-, pénzügyi-, és jövedelmezőségi helyzetének vizsgálata volt, 2018 és 2022 év között. Dolgozatom megírásának célja az volt, hogy megvizsgáljam egy azonos időpontban (beszámolóképzítés fordulónapján) alapul vett vállalkozás beszámolóinak adatait, pénzügyi kimutatásait, mindig azonos nagyságú időszakot vizsgálva. Az általam választott társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg, Szatmári részén, Nyírmeggyesen található PARMEN Konzervipari Termelési és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság, amely a régió egyik legnagyobb vállalkozása ebben az iparágban. Dolgozatomat a szakirodalom áttekintésével kezdtem, amelyben kitértem az éves beszámoló részeire; a mérlegre, és az eredménykimutatás kiegészítő mellékletére. Továbbá fontosnak véltem a számviteli politika és számviteli alapelveire is hangsúlyt fektetni, hiszen az elemzésem során ezeket szükséges volt figyelembe vennem. Vizsgálatomban kiemeltem a könyvvitelre és a gazdasági társaságokon belül a kis- és közép vállalkozások besorolására, illetve a gazdasági társaságok jogutódlással történő (gazdasági formaváltással) átalakulás és jogutód nélküli megszűnés fajtái, melyek a vizsgált gazdasági egység működésében voltak, melyek következtében a jelenlegi formában működik a konzervgyár. Az elemzésem előtt, kitétem a PARMEN Konzervipari Zrt.-re, bemutattam a megalakulását és egészen napjainkig tartó időszakát, tevékenységi körét. A Zrt. 2018 és 2022. év közötti éves beszámolóinak adatait elemeztem, így egy pontos képet kaphattam a vállalat gazdasági helyzetének alakulásáról. Az elemzés során, amely a dolgozatom fő fejezetét képezte, a társaság vagyoni helyzetét vizsgáltam először. A mutatószámok változásának értékelésével, pontos képet kaptam, a gazdálkodás pillanatnyi helyzetéről az adott vizsgálati időpontban. A pénzügyi helyzet elemzésekor, átfogó képet kaptam az eredményekről, és a problémákról továbbá a vállalat teljesítőképességéről. A pénzügyi elemzéshez viszonyszámokat alkalmaztam, ezekhez szintén az éves beszámoló adatsorait használtam, melyből kiszámolhatóak voltak, a múltban történt gazdasági tevékenységek. Amíg a vagyoni-, és pénzügyi helyzet elemzésekor az éves beszámoló mérlegének adataira támaszkodtam, úgy a jövedelmezőségi helyzet vizsgálatakor elsősorban az eredménykimutatás adatait elemeztem. Az elemzésem során végig értékeltem a kapott eredményeket, melyet az elmúlt 5 év tekintetében kielégítőnek találtam, bár a koronavírus járvány hatására, a 2020-as és 2021-es év tekintetében,

voltak negatív mutatók. A 2022-es évben következett jelentős alapanyagáremelkedések szintén negatívan érintették a vállalatot.

IRODALOMJEGYZÉK

1. ADORJÁN Csaba – BÁBA Ágnes – KARDOSNÉ BIRKÁS Anikó (2005): Üzemgazdasági számvitel. Saldo Kiadó, Budapest
2. BIHER Ilona - SZTANÓ Imre - VLADÁR Ferencné - VÖRÖS László (2001): Vállalkozások ellenőrzése. Perfekt Kiadó, Budapest
3. BÍRÓ Tibor - FRIEDRICH Péter - KRESALEK Péter - MITRÓ Magdolna (2004): Számviteli Kézikönyv. UNIÓ Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft.
4. BÍRÓ Tibor –PUCSER József - SZTANÓ Imre (2016): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Perfekt Kiadó, Budapest
5. BOROS Anita – JUHÁSZ Péter - LANTOS Ottó - TÁTRAI Tünde (2019): A közbeszerzés alapjai. Complex kiadó, Budapest
6. GÁL Judit – ADORJÁN Csaba (2010): A gazdasági társaságok átalakulása. VG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft.
7. KATONÁNÉ ERDÉLYI Edit (2015): A számvitel alapjai. Líceum Kiadó, Eger
8. ORMOS Mihály (2018): Számvitel. Akadémiai Kiadó, Budapest
9. PAÁR Dávid - AMBRUS Rita Anna - SZÓKA Károly (2021): Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron
10. SÁNDOR Lászlóné - SZTANÓ Imre - BIRHER Ilona - PUCSEK József (2007): A vállalkozások tevékenységének gazdasági elemzése. Perfekt Kiadó, Budapest
11. SIKLÓSI Ágnes - VERESS Attila (2014): Könyvvezetés és beszámolóképzés. Saldo Kiadó, Budapest
12. SZTANÓ Imre (2015): A számvitel alapjai. Budapest, Perfekt Kiadó, Budapest
13. TAKÁCS András (2015): Vállalatértékelés magyar számviteli környezetben. Perfekt Kiadó, Budapest

Jog

1. 2000. évi C. törvény a számvitelről
2. 2001. évi CXX. törvény a tőkepiacról
3. 2004. évi XXXIV. törvény a kis és középvállalkozásokról
4. 2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról
5. 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról
6. 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
7. 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

Elektronikus hivatkozások

1. Nyírmeggyes 1272 <https://www.nyirmeggyes.hu/kozsegunkrol.php> (2023.10.28)
2. Parmen <https://www.parmen.hu/tortenet.html> (Utolsó letöltés: 2023.10.10.)

MELLÉKLETEK

Mérlegbeszámoló

Sorszám	A tétel megnevezése	2018. évi	2019. évi	2020. évi	2021. évi	2022. évi	összesen (5.év)
a	b	c	c	c	c	c	c
1	A. Befektetett eszközök (2.+10.+18. sor)	2 231 429	2 765 756	3 036 989	3 710 745	3 818 209	15 563 128
2	I. IMMATERIÁLIS JAVAK (3.-9. sorok)	1 739	1 258	14 690	10 657	6 703	35 047
3	1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke	0	0	0	0	0	0
4	2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	0	0	0	0	0	0
5	3. Vagyoni értékű jogok	1 737	1 256	3 551	2 743	885	10 172
6	4. Szellemi termékek	2	2	11 139	7 914	5 818	24 875
7	5. Üzleti vagy cégérték	0	0	0	0	0	0
8	6. Immateriális javakra adott előlegek	0	0	0	0	0	0
9	7. Immateriális javak értékhelyesbítése	0	0	0	0	0	0
10	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK (11.-17. sor)	2 206 568	2 741 376	2 999 177	3 676 966	3 788 384	15 412 471
11	1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	1 172 464	1 150 731	1 651 657	2 000 218	2 042 067	8 017 137
12	2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	160 648	123 529	403 840	759 465	711 404	2 158 886
13	3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	67 410	197 803	229 820	209 166	345 209	1 049 408
14	4. Tenyészállatok	0	0	0	0	0	0
15	5. Beruházások, felújítások	122 186	582 153	30 000	20 740	5 844	760 923
16	6. Beruházásokra adott előleg	0	3 300	0	3 517	0	6 817
17	7. Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	683 860	683 860	683 860	683 860	683 860	3 419 300
18	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK (19.-28. sor)	23 122	23 122	23 122	23 122	23 122	115 610
19	1. Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	0	0	0	0	0
20	2. Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban	0	0	0	0	0	0
21	3. Tartós jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0	0	0	0
22	4. Tartósan adott kölcsön jelentős tul. rész. viszonyban álló váll.-ban	0	0	0	0	0	0
23	5. Egyéb tartós részesedés	23 122	23 122	23 122	23 122	23 122	115 610
24	6. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló váll.-ban	0	0	0	0	0	0
25	7. Egyéb tartósan adott kölcsön	0	0	0	0	0	0
26	8. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	0	0	0	0	0	0
27	9. Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése	0	0	0	0	0	0
28	10. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
29	B. Forgóeszközök (30.+37.+46.+53. sor)	5 298 452	6 058 652	7 016 751	7 286 420	6 162 795	31 823 070
30	I. KÉSZLETEK (31.-36. sorok)	3 332 890	4 566 785	4 489 639	5 015 024	4 767 561	22 171 899
31	1. Anyagok	1 184 004	991 255	542 982	1 204 789	793 763	4 716 793
32	2. Befejezetlen termelés és félkész termékek	0	0	0	833	1 703	2 536

33	3. Növedék-, hízó- és egyéb állatok	0	0	0	0	0	0
34	4. Késztermékek	723 010	1 851 148	2 243 738	1 869 716	2 053 489	8 741 101
35	5. Áruk	1 409 506	1 715 772	1 692 035	1 927 725	1 910 601	8 655 639
36	6. Készletekre adott előlegek	16 370	8 610	10 884	11 961	8 005	55 830
37	II. KÖVETELÉSEK (38.-45. sor)	1 376 155	1 149 681	1 222 089	1 371 343	1 175 818	6 295 086
38	1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásokból (vevők)	905 722	684 703	728 983	724 202	560 544	3 604 154
39	2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
40	3. Követelések jelentős tulajdoni részesedési visz. lévő váll. szemben	0	0	0	0	0	0
41	4. Követelések egyéb részesedési visz. lévő váll. szemben	0	0	0	0	0	0
42	5. Váltókövetelések	0	0	0	0	0	0
43	6. Egyéb követelések	470 433	464 978	493 106	647 141	615 274	2 690 932
44	7. Követelések értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
45	8. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
46	III. ÉRTÉKPAPÍROK (47.-52. sorok)	0	0	0	0	0	0
47	1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	0	0	0	0	0
48	2. Jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0	0	0	0
49	2. Egyéb részesedés	0	0	0	0	0	0
50	3. Saját részvények, saját üzletrészek	0	0	0	0	0	0
51	4. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	0	0	0	0	0
52	5. Értékpapírok értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
53	IV. PÉNZESZKÖZÖK (54.-55. sor)	589 407	342 186	1 305 023	900 053	219 416	3 356 085
54	1. Pénztár, csekkek	1 124	1 110	676	885	1 239	5 034
55	2. Bankbetétek	588 283	341 076	1 304 347	899 168	218 177	3 351 051
56	C. Aktív időbeli elhatárolások (57.-59.sor)	0	0	0	25 830	1 061	26 891
57	1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása	0	0	0	25 830	134	25 964
58	2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	0	0	0	0	927	927
59	3. Halasztott ráfordítások	0	0	0	0	0	0
60	ESZKÖZÖK (AKTIVAK) ÖSSZESEN (1.+30.+56. sor)	7 529 881	8 824 408	10 053 740	11 022 995	9 982 065	47 413 089
61	D. Saját tőke (62.+64.+65.+66.+67.+68.+71. sor)	3 749 525	3 943 814	4 139 375	4 249 352	4 452 066	20 534 132
62	I. JEGYZETT TŐKE	310 000	310 000	310 000	310 000	310 000	1 550 000
63	I/a Ebből: visszavásárolt tulajdonosi részesedés névértéken	0	0	0	0	0	0
64	II. JEGYZETT, DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)	0	0	0	0	0	0
65	III. TŐKETARTALÉK	280 629	280 629	280 629	280 629	280 629	1 403 145
66	IV. EREDMÉNYTARTALÉK	1 801 174	2 167 799	2 611 715	2 743 557	2 897 115	12 221 360
67	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	340 000	290 000	0	30 000	30 000	690 000
68	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	683 860	683 860	683 860	683 860	683 860	3 419 300
69	1. Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	683 860	683 860	683 860	683 860	683 860	3 419 300
70	2. Valós értékelés értékelési tartaléka	0	0	0	0	0	0
71	VII. ADÓZOTT EREDMÉNY	333 862	211 526	253 171	201 306	250 462	1 250 327
72	E. Céltartalékok (73.-75. sor)	0	0	0	0	0	0
73	1. Céltartalék a várható kötelezettségekre	0	0	0	0	0	0
74	2. Céltartalék a jövőbeni költségekre	0	0	0	0	0	0

75	3. Egyéb céltartalék	0	0	0	0	0	0
76	F. Kötelezettségek (77.+78.+92. sor)	3 558 770	4 724 023	5 849 948	6 701 383	5 177 517	26 011 641
77	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK (78.+81. sor)	0	0	0	0	0	0
78	1. Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolattal vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
79	2. Hátrasorolt kötelezettségek jelentős tul.visz. lévő váll. szemben	0	0	0	0	0	0
80	3. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési visz. lévő váll. szemben	0	0	0	0	0	0
81	4. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben	0	0	0	0	0	0
82	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (83.-91. sor)	2 020 278	2 201 937	2 641 285	2 859 930	2 838 203	12 561 633
83	1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök	0	0	0	0	0	0
84	2. Átváltoztatható kötvények	0	0	0	0	0	0
85	3. Tartozások kötvénykibocsátásból	0	0	0	0	0	0
86	4. Beruházási és fejlesztési hitelek	240 332	155 782	0	740 395	777 250	1 913 759
87	5. Egyéb hosszú lejáratú hitelek	1 737 998	1 872 834	2 451 527	1 942 483	1 855 818	9 860 660
88	6. Tartós kötelezettségek kapcsolattal vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
89	7. Tartós kötelezettségek jelentős tul. részesedési visz. lévő váll.szembn	0	0	0	0	0	0
90	8. Tartós kötelezettségek egyéb részesedési visz. lévő váll.-kal szemben	0	0	0	0	0	0
91	9. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	41 948	173 321	189 758	177 052	205 135	787 214
92	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (93.-104. sorok)	1 538 492	2 522 086	3 208 663	3 841 453	2 339 314	13 450 008
93	1. Rövid lejáratú kölcsönök	19 868	970 497	1 555 972	1 602 810	306 327	4 455 474
94	- Ebből: az átváltoztatható kötvények	0	0	0	0	0	0
95	2. Rövid lejáratú hitelek	49	11	200 079	200 000	200 111	600 250
96	3. Vevőtől kapott előlegek	0	0	0	0	2 399	2 399
97	4. Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	1 350 940	1 097 551	701 021	1 245 470	1 168 887	5 563 869
98	5. Váltótartozások	0	0	0	0	0	0
99	6. Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolattal vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
100	7. Rövid lejáratú kötelezettségek jelentős tul.visz. lévő váll.szembn	0	0	0	0	0	0
101	8. Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési visz. lévő váll.szembn	0	0	0	0	0	0
102	9. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	167 635	454 027	751 591	793 173	661 590	2 828 016
103	10. Kötelezettségek értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
104	11. Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
105	G. Passzív időbeli elhatárolások (106.-107. sor)	221 586	156 571	64 417	72 260	352 482	867 316
106	1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása	0	0	0	0	0	0
107	2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	193 083	128 948	37 674	46 397	75 522	481 624
108	3. Halasztott bevételek	28 503	27 623	26 743	25 863	276 960	385 692
109	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (61.+72.+76.+105. sor)	7 529 881	8 824 408	10 053 740	11 022 995	9 982 065	47 413 089

Eredménykimutatás összköltséges

Sorszám	A tétel megnevezése	2018. évi	2019. évi	2020. évi	2021. évi	2022. évi	összesen (5.év)
a	b	c	c	c	c	c	c
1	01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	4 903 827	4 009 598	5 152 712	4 859 903	5 337 647	24 263 687
2	02. Export értékesítés nettó árbevétele	3 700 643	3 578 334	4 623 746	4 524 524	5 702 166	22 129 413
3	I. ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÁRBEVÉTELE (01+02)	8 604 470	7 587 932	9 776 458	9 384 427	11 039 813	46 393 100
4	03. Saját termelésű készletek állományváltozása	299 381	1 128 138	392 590	-429 339	184 643	1 575 413
5	04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke	0	0	0	0	0	0
6	II. AKTIVÁLT SAJÁT TELJ.-EK ÉRTÉKE (3+4)	299 381	1 128 138	392 590	-429 339	184 643	1 575 413
7	III. EGYÉB BEVÉTELEK	116 646	152 366	95 734	72 037	158 659	595 442
8	Ebből: visszaírt értékvesztés	0	0	0	0	0	0
9	05. Anyagköltség	3 802 226	4 112 932	4 410 560	4 101 157	4 359 062	20 785 937
10	06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	942 825	908 596	1 052 711	947 315	1 079 514	4 930 961
11	07. Egyéb szolgáltatások értéke	64 687	104 344	137 454	90 533	108 796	505 814
12	08. Eladott áruk beszerzési értéke	3 164 793	2 735 112	3 358 907	2 748 435	4 163 904	16 171 151
13	09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	0	0	0	0	0	0
14	IV. ANYAGJELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK (05+06+07+08+09)	7 974 531	7 860 984	8 959 632	7 887 440	9 711 276	42 393 863
15	10. Bérköltség	301 594	372 312	431 010	468 697	495 146	2 068 759
16	11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	31 686	25 028	23 829	22 805	24 607	127 955
17	12. Bérjárulékok	52 970	54 478	56 838	50 180	46 452	260 918
18	V. SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK (10+11+12)	386 250	451 818	511 677	541 682	566 205	2 457 632
19	VI. ÉRTÉKCSÖKKENÉSI LEÍRÁS	119 444	135 866	189 297	223 092	264 514	932 213
20	VII. EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK	144 559	162 588	137 665	97 166	150 922	692 900
21	Ebből: értékvesztés	103 944	0	0	0	0	103 944
22	A. ÜZEMI (üzleti)TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE(I+II+III-IV-V-VI-VII)	395 713	257 180	466 511	277 745	690 198	2 087 347
23	13. Kapott (járó) osztalék és részesedés	0	0	0	0	0	0
24	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0	0	0	0
25	14. Részesedésekből származó bevételek, árfolyamnyereségek	0	0	0	0	0	0
26	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0	0	0	0
27	15. Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapirokból,	2 137	1 751	205	571	12 799	17 463

	kölcsönökből származó bevételek, árfolyamnyereségek						
28	Ebből: kapcsolt vállalkozásoktól kapott	0	0	0	0	0	0
29	16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	0	0	0	0	0	0
30	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0	0	0	0
31	17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	44 500	100 679	177 828	291 801	146 558	761 366
32	Ebből: értékelési különbözet	0	0			0	0
33	VIII. PÉNZÜGYI MŰVELETEK BEVÉTELEI (13+14+15+16+17)	46 637	102 430	178 033	292 372	159 357	778 829
34	18. Részesedésekből származó ráfordítások, árfolyamvesztések	24	0	18	0	0	42
35	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0	0	0	0
36	19. Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó ráfordítások	0	0	0	0	0	0
37	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0	0	0	0
38	20. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	42 990	52 936	22 007	27 640	82 574	228 147
39	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0	0	0	0
40	21. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése	0	0	0	0	0	0
41	22. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	57 822	93 222	369 348	341 171	516 519	1 378 082
42	Ebből: értékelési különbözet	0	0	0	0	0	0
43	IX. PÉNZÜGYI MŰVELETEK RÁFORDÍTÁSAI (18+19+20+21+22)	100 836	146 158	391 373	368 811	599 093	1 606 271
44	B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII.-IX.)	-54 199	-43 728	-213 340	-76 439	-439 736	1 378 082
45	C. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±A±B)	341 514	213 452	253 171	201 306	250 462	1 834 418
46	X. Adófizetési kötelezettség	7 652	1 926	0	0	0	9 578
47	D. ADÓZOTT EREDMÉNY (±C-X)	333 862	211 526	253 171	201 306	250 462	1 250 327

Mérleg

(Eszközök)

Sorszám	A tétel megnevezése	2018. évi	2019. évi	2020. évi	2021. évi	2022. évi	összesen (5.év)
a	b	c	c	c	c	c	c
1.	A. Befektetett eszközök (2.+10.+18 sor)	2 231 429	2 765 756	3 036 989	3 710 745	3 818 209	15 563 128
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK (3.-9. sorok)	1 739	1 258	14 690	10 657	6 703	35 047
3.	1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke	0	0	0	0	0	0
4.	2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	0	0	0	0	0	0
5.	3. Vagyoni értékű jogok	1 737	1 256	3 551	2 743	885	10 172
6.	4. Szellemi termékek	2	2	11 139	7 914	5 818	24 875
7.	5. Üzleti vagy cégérték	0	0	0	0	0	0
8.	6. Immateriális javakra adott előlegek	0	0	0	0	0	0
9.	7. Immateriális javak érték helyesbítése	0	0	0	0	0	0
10.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK (11.-17. sorok)	2 206 568	2 741 376	2 999 177	3 676 966	3 788 384	15 412 471
11.	1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	1 172 464	1 150 731	1 651 657	2 000 218	2 042 067	8 017 137
12.	2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	160 648	123 529	403 840	759 465	711 404	2 158 886
13.	3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	67 410	197 803	229 820	209 166	345 209	1 049 408
14.	4. Tenyészállatok	0	0	0	0	0	0
15.	5. Beruházások, felújítások	122 186	582 153	30 000	20 740	5 844	760 923
16.	6. Beruházásokra adott előlegek	0	3 300	0	3 517	0	6 817
17.	7. Tárgyi eszközök érték helyesbítése	683 860	683 860	683 860	683 860	683 860	3 419 300
18.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK (19.-28. sorok)	23 122	23 122	23 122	23 122	23 122	115 610
19.	1. Tartós részesedés kapcsoló vállalkozásban	0	0	0	0	0	0
20.	2. Tartósan adott kölcsön kapcsoló vállalkozásban	0	0	0	0	0	0
21.	3. Tartós jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0	0	0	0
22.	4. Tartósan adott kölcsön jelentős tulajdoni részesedési viszonyban álló vállalkozásban	0	0	0	0	0	0
23.	5. Egyéb tartós részesedés	23 122	23 122	23 122	23 122	23 122	115 610
24.	6. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban	0	0	0	0	0	0
25.	7. Egyéb tartósan adott kölcsön	0	0	0	0	0	0
26.	8. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	0	0	0	0	0	0
27.	9. Befektetett pénzügyi eszközök érték helyesbítése	0	0	0	0	0	0

28.	10. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
Sorszám	A tétel megnevezése	2018. évi	2019. évi	2020. évi	2021. évi	2022. évi	összesen (5.év)
a	b	c	c	c	c	c	c
29.	B. Forgóeszközök (30.+37.+46.+53)	5 298 452	6 058 652	7 016 751	7 286 420	6 162 795	31 823 070
30.	I. KÉSZLETEK (31-36. sorok)	3 332 890	4 566 785	4 489 639	5 015 024	4 767 561	22 171 899
31.	1. Anyagok	1 184 004	991 255	542 982	1 204 789	793 763	4 716 793
32.	2. Befejezetlen termelés és félkész termékek	0	0	0	833	1 703	2 536
33.	3. Növendék-, hízó- és egyéb állatok	0	0	0	0	0	0
34.	4. Késztermékek	723 010	1 851 148	2 243 738	1 869 716	2 053 489	8 741 101
35.	5. Áruk	1 409 506	1 715 772	1 692 035	1 927 725	1 910 601	8 655 639
36.	6. Készletekre adott előlegek	16 370	8 610	10 884	11 961	8 005	55 830
37.	II. KÖVETELÉSEK (38.-45.sorok)	1 376 155	1 149 681	1 222 089	1 371 343	1 175 818	6 295 086
38.	1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	905 722	684 703	728 983	724 202	560 544	3 604 154
39.	2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
40.	3. Követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
41.	4. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
42.	5. Váltókövetelések	0	0	0	0	0	0
43.	6. Egyéb követelések	470 433	464 978	493 106	647 141	615 274	2 690 932
44.	7. Követelések értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
45.	8. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
46.	III. ÉRTÉKPAPÍROK (47.-52. sorok)	0	0	0	0	0	0
47.	1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	0	0	0	0	0
48.	2. Jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0	0	0	0
49.	3. Egyéb részesedés	0	0	0	0	0	0
50.	4. Saját részvények, saját üzletrészek	0	0	0	0	0	0
51.	5. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	0	0	0	0	0
52.	6. Értékpapírok értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
53.	IV. PÉNZESZKÖZÖK (54.-55.sorok)	589 407	342 186	1 305 023	900 053	219 416	3 356 085
54.	1. Pénztár, csekkek	1 124	1 110	676	885	1 239	5 034
55.	2. Bankbetétek	588 283	341 076	1 304 347	899 168	218 177	3 351 051
56.	C. Aktív időbeli elhatárolások (57.-59.sorok)	0	0	0	25 830	1 061	26 891
57.	1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása	0	0	0	25 830	134	25 964

58.	2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	0	0	0	0	927	927
59.	3. Halasztott ráfordítások	0	0	0	0	0	0
60.	ESZKÖZÖK összesen (1.+29.+56)	#HIV!	8 290 081	9 782 507	10 349 239	9 874 601	35 668 170

Mérleg (Források)

Sorszám	A tétel megnevezése	2018. évi	2019. évi	2020. évi	2021. évi	2022. évi	összesen (5.év)
a	b	c	c	c	c	c	c
61.	D. Saját tőke (62.+64.+65.+66.+67+68+71.)	3 749 525	3 943 814	4 139 375	4 249 352	4 452 066	20 534 132
62.	I. JEGYZETT TŐKE	310 000	310 000	310 000	310 000	310 000	1 550 000
63.	Ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken	0	0	0	0	0	0
64.	II. JEGYZETT DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)	0	0	0	0	0	0
65.	III. TÖKETARTALÉK	280 629	280 629	280 629	280 629	280 629	1 403 145
66.	IV. EREDMÉNYTARTALÉK	1 801 174	2 167 799	2 611 715	2 743 557	2 897 115	12 221 360
67.	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	340 000	290 000	0	30 000	30 000	690 000
68.	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	683 860	683 860	683 860	683 860	683 860	3 419 300
69.	1. Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	683 860	683 860	683 860	683 860	683 860	3 419 300
70.	2. Valós értékelés értékelési tartaléka	0	0	0	0	0	0
71.	VII. ADÓZOTT EREDMÉNY	333 862	211 526	253 171	201 306	250 462	1 250 327
72.	E. Céltartalékok (73-75)	0	0	0	0	0	0
73.	1. Céltartalék a várható kötelezettségekre	0	0	0	0	0	0
74.	2. Céltartalék a jövőbeni költségekre	0	0	0	0	0	0
75.	3. Egyéb céltartalék	0	0	0	0	0	0
76.	F. Kötelezettségek (77.+ 82.+ 92. sor)	3 558 770	4 724 023	5 849 948	6 701 383	5 177 517	26 011 641
77.	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK (78.-81. sorok)	0	0	0	0	0	0
78.	1. Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
79.	2. Hátrasorolt kötelezettségek jelentős tulajdoni viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
80.	3. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
81.	4. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben	0	0	0	0	0	0
Sorszám	A tétel megnevezése	2018. évi	2019. évi	2020. évi	2021. évi	2022. évi	összesen (5.év)
a	b	c	c	c	c	c	c
82.	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (83.- 91. sorok)	2 020 278	2 201 937	2 641 285	2 859 930	2 838 203	12 561 633
83.	1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök	0	0	0	0	0	0

84.	2. Átváltoztatható és átváltozó kötvények	0	0	0	0	0	0
85.	3. Tartozások kötvénykibocsátásból	0	0	0	0	0	0
86.	4. Beruházási és fejlesztési hitelek	240 332	155 782	0	740 395	777 250	1 913 759
87.	5. Egyéb hosszú lejáratú hitelek	1 737 998	1 872 834	2 451 527	1 942 483	1 855 818	9 860 660
88.	6. Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
89.	7. Tartós kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben	0	0	0	0	0	0
90.	8. Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
91.	9. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	41 948	173 321	189 758	177 052	205 135	787 214
92.	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (93.-104. sorok)	1 538 492	2 522 086	3 208 663	3 841 453	2 339 314	13 450 008
93.	1. Rövid lejáratú kölcsönök	19 868	970 497	1 555 972	1 602 810	306 327	4 455 474
94.	- Ebből: az átváltoztatható kötvények	0	0	0	0	0	0
95.	2. Rövid lejáratú hitelek	49	11	200 079	200 000	200 111	600 250
96.	3. Vevőktől kapott előlegek	0	0	0	0	2 399	2 399
97.	4. Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	1 350 940	1 097 551	701 021	1 245 470	1 168 887	5 563 869
98.	5. Váltótartozások	0	0	0	0	0	0
99.	6. Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
100.	7. Rövid lejáratú kötelezettségek jelentős tulajdoni viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben	0	0	0	0	0	0
101.	8. Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0	0	0	0
102.	9. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	167 635	454 027	751 591	793 173	661 590	2 828 016
103.	10. Kötelezettségek értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
104.	11. Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete	0	0	0	0	0	0
105.	G. Passzív időbeli elhatárolások (106.-108. sorok)	221 586	156 571	64 417	72 260	352 482	867 316
106.	1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása	0	0	0	0	0	0
107.	2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	193 083	128 948	37 674	46 397	75 522	481 624
108.	3. Halasztott bevételek	28 503	27 623	26 743	25 863	276 960	385 692
109.	Források összesen (61.+72.+76.+105. sor)	7 529 881	4 880 594	5 914 365	6 773 643	5 529 999	30 628 482

TARTALMI KIVONAT

Szakedolgozatom témája, a Parmen Konzervgyár Zrt vagyoni-, pénzügyi-, és jövedelmezőségi helyzetének vizsgálata volt, 2018 és 2022 év között. Dolgozatom megírásának célja az volt, hogy megvizsgáljam egy azonos időpontban (beszámolóképzítés fordulónapján) alapul vett vállalkozás beszámolóinak adatait, pénzügyi kimutatásait, mindig azonos nagyságú időszakot vizsgálva. Az elemzéshez az eredménykimutatás és a mérleg 2018 és 2022 év közötti adatai szolgáltattak adatot. Az eredményeim alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a Parmen Konzervgyár Zrt. jelenlegi vagyoni-, pénzügyi-, és jövedelmi helyzete kielégítő.

SUMMARY

The subject of my thesis was the examination of the property, financial and profitability situation of Parmen Konzervgyár Zrt, between 2018 and 2022. The purpose of writing my thesis was to examine the data and financial statements of a company based on the same date (the reporting date), always examining the same period of time. Data from the income statement and balance sheet between 2018 and 2022 provided data for the analysis. Based on my results, I came to the conclusion that the current property, financial and income situation of Parmen Konzervgyár Zrt is satisfactory.